NAM THU MUOI BA. — SỐ THU 2623

NỘI SỐ : 0 $ 05

NGAY THU HAI 14 và THU BA 15 DECEMBRE 1925

DEPOT LEGAL INDOCHINE
№ 1473

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

BAO

	Bản-quốc	Ngoại-quốc	Nhà giây thép	Nhà giây thép Ai-lao	Nhà giây thép Cao-mên	Nhà giây thép Nam-kỳ
Một năm	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và						
Các công sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sau tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : B. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 450

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
4e page
Une seule insertion. . . . 0,30 le cm/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái máy lúa hạt giống của sở Canh-nông bày trong hội-chợ

Nhân kỳ hội-chợ, sở Canh-nông thí-nghiệm có đem bày tại hội-chợ cái máy lựa hạt giống để cho người mình đi hội-chợ được tiện có dịp mà xem. Đó thật là một cái ý tốt của sở Canh-nông thí nghiệm có lòng khuyến khích cho các nhà nông mình, nếu các nhà nông ta biết nhân đấy mà hết sức cải-lương nông-nghiệp của mình, thử máy lựa hạt giống ứng dụng ra được rộng trong xứ mình, thì thật giúp cho nông-nghiệp mình tiến bộ rất mau vậy.

Ai lại còn không biết rằng ở nước ta bây giờ, nghề nông là một nghề căn-bản; công-nghệ thương-nghiệp trong nước đều cần ăn-trả cả; cái sinh-kế của nhân dân thịnh hay là suy, cái **nền kinh-tế của quốc-gia vững-vàng** hay là lung-lẻng, đều chỉ trông vào có cái nông-sản tốt hay là xấu, it hay là nhiều. Mà xét đến trong nghiệp hiện thời của người mình thì thật còn phải chịu rằng so với người chẳng những không tinh tiến được hơn ai mà lại có nhiều bề kém sút; không thấy số gạo của ta xuất cảng xưa kia vẫn đứng vào hạng nhất mà mấy năm nay đã cam nhường cái địa-vị ấy cho Xiêm-la Diễn-điện mà lụy xuống bậc nhì bậc ba đấy ư! lại không thấy người Mỹ mới bắt đầu giống lúa trong mấy năm nay, mà cái thị-trường bán gạo ở Âu-châu họ đã sắp đành hết mối hàng của mình đấy ư! lẽ là một nông quốc kể có mấy ngàn năm nay mà nông sản chẳng có một thứ gì gọi là độc-sắc. Cái nguyên nhân sở dĩ đến kém sút thua người như thế, tuy bởi nhiều cớ, mà không biết cách lựa hạt giống cũng tức là một cái cớ rất to.

Cứ trong sinh-vật-học, nói cái lệ gống vật di truyền, phàm giống vật nào tốt thì di-truyền cái chẳng tinh đến đời sau cũng tốt, phàm giống vật nào xấu thì di truyền cái chủng-tính đến đời sau cũng xấu, phải nên lưu tồn cái giống tốt lại mà trừ khử cái giống xấu đi, cải-lương dần dần mới có thể trở nên giống vật toàn tốt được. Mà các nhà tiến-chủng học đã xét có dùng các cách thí-nghiệm để chứng minh cái lẽ ấy đích xác không sai. Vậy thì vật sản tốt hay là xấu it hay là nhiều quan-hệ về sự lựa giống lắm. Muốn cho nghề nông được phát đạt, nông-sản của mình vừa tốt mà lại vừa nhiều thì còn gì cần hơn cách lựa hạt giống nữa. Người mình vốn có tính cẩu-thả, phàm sự đều thủ cựu an thường; các nhà làm ruộng thì chỉ biết cày sâu cuốc bẫm, ngóng gió trông mây, không hề để bụng tìm giống tốt mà gây, xét giống xấu mà bỏ; vả lại nước mình từ xưa đến giờ, nông-học không có chuyên khoa, nông-sự thí-nghiệm không có chuyên sở, con có ai biết thế nào là giống tốt, thế nào là giống xấu mà lựa chọn cho được tinh. Ở bên Thái-tây thì không thế, cái lý thuyết cải-lương tiến-chủng, người ta đã phát minh được đến mấy thế-kỷ nay; nhờ các nhà tiến-chủng học thí-nghiệm lâu năm đã cải-lương được nhiều giống vật thật có thành hiệu; các nhà làm ruộng ai cũng biết chú-ý đến cái vấn-đề ấy, chăm chăm xét cái giống xấu mà bỏ, tìm cái giống tốt mà gây; lại nhờ được có trường nông-học, có sở canh-nông thí-nghiệm chuyên nghiên-cứu những cách lựa hạt giống cho các nhà làm ruộng theo: nghiên-cứu càng ngày càng tinh, cách lựa hạt giống càng ngày càng kỹ, nay đem chế ra thành máy để tiện dụng được, thì cách lựa hạt giống thực là xảo diệu vô cùng vậy.

Ôi, thế-kỷ ngày nay là một cái thế giới máy-móc, hết thảy công việc trong đời người không một cái gì là không dùng đến máy-móc để gây dựng nên cái sự-nghiệp văn-minh. Song, nói riêng về cái nhu-yếu của người mình, người mình bây giờ hiện đương còn ở vào cái thời kỳ nông-nghiệp, một nước chỉ sống về nghề làm ruộng, thì những cái đồ máy dùng về nông-sự, ta kíp nên bắt chước mà lợi-dụng ngay. Kể những đồ máy dùng về nông-sự thì người ta đã chế ra được cày có máy cày, gặt có máy gặt, đập có máy đập, xay có máy xay, với lại từ máy lựa hạt giống mà ta nói trong bài này đó. Nội cái khuyết-điểm của nghề nông ta, thì cái khuyết-điểm làm thiệt hại cho ta nhất là không biết cách lựa hạt giống; cái gì còn khá hoặn được, chứ đến làm ruộng mà không biết kén giống thì dù có ruộng đất rộng mà làm chi, dù có mần-mớ tốt mà làm chi dù có nhân công chịu thương chịu khó mà làm chi! Trông người mà ngẫm đến ta, nông-sản của người tại làm sao vừa tốt mà vừa nhiều, mà nông-sản của ta tại làm sao vừa xấu mà vừa ít? là tại biết cách lựa hạt giống của mình không biết cách lựa hạt giống vậy. Ta chưa dám nói lợi-dụng được hết các thứ đồ máy để gây dựng nên cái sự-nghiệp văn-minh, mà hòng thích cảnh chen vai cùng người thế-giới, nhưng ta cũng hãy phải cố lợi-dụng cho được những đồ máy làm ruộng để duy-trì cái địa-vị nông quốc của ta. Ta chưa có thể dùng ngay được một lúc có đủ cả máy cày, máy gặt, máy đập, máy xay, thì cái máy cần nhất là thứ máy lựa hạt giống này, ta cũng nên dùng ngay trước. Xin các nhà nông ta đốt với với thứ máy lựa hạt giống này đừng có lại lựa ăn nhất thóc ở như đối với thứ máy cày, mà chính-phủ đã ra lệnh tưởng-lệ ai dùng có thưởng tự mấy năm nay cũng chưa ai thèm hỏi tới vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TIN)

Ngày 11 Décembre 1925

Việc tài-chính nước Pháp

M. Loucheur đệ trình hai bản dự-án luật-pháp. Bản thứ nhất nói về sự trừng phạt việc lậu thuế. Theo như bản dự-án ấy, người nào khoản phạt về tiền thuế, lại đặt thêm lệ phạt gấm từ hai đến năm năm và phạt tiền từ năm trăm đến một vạn quan, ngoài giá lại sở lệ sung công tài-sản và truất quyền công dân.

Bản dự-án thứ hai đổi lại thể-lệ các trái-phiếu hữu-danh.

Các nhà có máy nước và tuyển-điện-đoái phải đóng thuế mỗi năm từ 15 đến 60 quan; những người lậu thuế phải đóng gấp mười.

Tại hai nghị-viện

Tại thứ dân nghị viện, M. Raoul Pé có được đồng-thanh bảo-cử làm thành-đoàn tá đảng cấp-tiến.

Nguyên-lão nghị-viện sung chuẩn bản dự-án luật-pháp việc lập một nhà ngân-hàng phát hành ở Madagascar.

Việc ở Syrie

M. De Jouvenel có lời tuyên-bố khuyên dân Syriens ở Djebel Druse, hiệp lực với ngài để tu-phục tại cuộc hòa-bình.

Việc ở Palestine

Hãng *Reuter* báo tin rằng nghĩa dân vua dân Onahabites đã cướp được Medine của vua Hedjaz.

Hoa-kỳ với nước Nga

M. Borah có đệ trình nguyên-lão nghị-viện một bản dự-án luật-pháp công-nhận nước Nga.

Việc nước Nhật-bản

Đảng Seiyukai và một vài chánh-đoàn trong hạ nghị-viện nói cải chính-sách của Nhật-bản ở Trung-hoa không hợp với tình thế ngày nay, định đến kỳ hội-đồng này sẽ bàn đến cái vấn đề ấy.

M. Kato và M. Shidehara nói cải chính-sách của các đảng là không can-thiệp vào việc nước Trung-hoa.

(Indopacifi)

Số chi thu tại nghị viện Pháp

Thứ dân nghị-viện ưng chuẩn số chi thu của bộ thương thuyền, và đã bắt đầu xét số chi tiêu của bộ ngoại-giao. Ông tiên-tri ấy viên xin nghị-viện đừng bàn những đi ngoại-giao, và xét ngay đến các tiền.

M. Briand có nói nay mai tòa nội-các sẽ xin nghị-viện ưng chuẩn các giao ước Locarno. Ngài ưng đến ngày 18 décembre sẽ bàn đến các lời chất-vấn về việc Syrie, và việc Maroc.

Ông nghị-viên Cachin bàn về cái vấn-đề trái khoản Đồng-minh, ông nói nước Hoa-kỳ đã nhiều khi giới hơn liệt-quốc Âu-châu, lại được thịnh vượng phát đạt, ấy thế mà lại còn đòi nước Pháp, là nước bị tổn hại về việc chiến-tranh, những số tiền thái-quá, ông nói bọn thứ dân nước Pháp, không chịu ưng những quốc-vận cho ai, và nộp tiền trong 62 năm.

Việc nước Đức

Đảng Xã-hội nói nếu tòa nội-các ưng bênh vực pháp hiến Weimar, và ưng để nước Đức vào hội Vạn-quốc thì đảng ấy không dự vào tòa nội-các.

Havas.

Việc Trung-hoa

Tin Bắc kinh. — Quân quốc dân bị thua với Lý cảnh Lâm ở Hà-tiên-phủ và ở Đại-thân và bị thua ở Soa-đông với Trương-tôn-Xương, 25 000 người về quốc-dân quân bị tan vỡ, khí-giới tổn thiệt rất nhiều.

Sớm tối Phùng-ngọc-Tường sẽ đánh Thiên-tân, đường hỏa-xa từ Bảo-kinh đến Thiên-tân vẫn bị nghẽn. Thư tín chở bằng xe ra-mi-ông.

Các đồn ở Phụng-thiên có quân ở Hắc-long-giang đến tiếp ứng.

(Indopacifi)

VỊ ĂN VỚI TÍNH NGƯỜI

hiệu ứng mạnh nước Anh-cốt vị an có thể làm cho biến-cải được tính người và ông đã nghiệm ra như sau này :

Ăn thịt bò lớn nhiều, làm cho tính người thành ra cương-quyết và can-đảm.

Ăn thịt bò nhiều làm cho thành ra bay chán đời.

Ăn thịt bê con nhiều thành ra mất nghị-lực,

Ăn sữa với trứng nhiều thành ra nhanh nhẹn.

Quả tân có ích cho những nhà lao-động bằng trí-thức.

Khoai tây làm cho người hay buồn và lười biếng.

Mứt-tạc là chất ích lợi cho ký-ức, v.v.

Đó là ý-kiến riêng của một ông lang nước Anh kể ra cũng chưa lấy gì làm đích xác.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Tôi tên là H. c. T. ở Hòa bình có một việc sau này, xin quý-báo làm ơn chỉ-giáo cho, thì tôi được đa tạ tấm lòng của quý-báo vô cùng.

Nguyên phụ-mẫu tôi có cho một người huyện Th. B., tỉnh, vay một món tiền 76 đồng, người ấy có làm văn-tự vay, hạn bắt một năm, thì giá cả gốc với lãi, hiện cả cả lý-trưởng xã người vay ấy áp triện thị-thực, đương năm Khải-định thứ ba.

Về sau đến hạn, cha mẹ tôi đòi hỏi mãi, thì vợ chồng người ấy khất quanh mãi, rồi cũng không giả cho, đi lại đã phí-tổn nhiều.

Đoạn rồi bất hạnh mẹ tôi bị ốm nặng mãi, lại tạ thế đi, tôi hỏi rồi không còn nhớ đến hỏi, lại kể đến cha tôi cũng tạ thế, thì tôi quên hẳn món nợ người ấy; nay đã được tám năm rồi, tôi mới nhớ đến, lại hỏi người ấy, thì chồng khất, vợ sinh lý vỗ hẳn; bây giờ vợ chồng tên ấy về tỉnh buôn bán., kể vốn liếng có hàng vạn rồi, mà cũng không giả.

Bây giờ tôi muốn thưa cái nợ ấy, thì lại ngại văn-tự chưa trình tòa trước-bạ.

Vậy cái nợ ấy như tôi có thể lấy lại được không? Như có thể lấy được, thì làm cách thế nào lấy được cho tiện hơn?

LỜI ĐÁP. — Kiện được. làm đơn thưa tại tòa án đệ nhị-cấp tỉnh người ấy ở, nhưng trước khi kiện, phải đem trước bạ bức văn-tự ấy.

Ph. h L.

Cái giấy của M. Trần-văn Lại cựu thư ký làng Yên-thư tỉnh Vĩnh-yên hỏi về việc thừa tự nói chưa rõ nghĩa vậy nên viết lại cho rõ nghĩa thì mới có thể giải đáp được.

MỘT VIỆC TỈ MỈ LẠ THƯỜNG

Xưa kia người Nhật-bản vẫn nổi tiếng là có tính kiên nhẫn lạ lùng và làm được những công việc rất tỉ mỉ. Nhưng từ khi duy tân đã thành, kỹ nghệ dùng nhiều máy móc, tinh thần dân-tộc ấy đã mất cái thói quen làm những việc tỉ mỉ tốn nhiều thì giờ.

Nhưng mà xét những công việc của họ, thì cái bản chất của dân tộc ấy vẫn không bao giờ mất được. Mới đây có một người Nhật tên là Ishizaka đã chép lại bộ Thái-bình (cả tân Thánh-thư và cựu Thánh-thư) vào một tờ giấy Nhật bề rộng có 75 phân tây, bề dài 1 thước 80 phân tây, viết bằng bút lông, chữ thật là nhỏ, phải dùng kính hiển vi mới đọc được, nhưng nét chữ rất là rõ ràng. M. Ishizaka có nói cả thảy mất bốn năm rưỡi mới làm xong việc ấy.

Hội-chợ Hanoi

NĂM THỨ VII

VIII

Cái cảm-tưởng sau khi xem hội-chợ

Sau khi đã lần lượt qua xem cuộc hội-chợ và xét nghiệm được cái hiện-tình các nghề công-thương ở xứ Đông-dương này đã tấn tới được như thế nào, thực có nhiều điều khiến cho ta lấy làm vui lòng hỏi dạ lắm. Được vậy ta cũng nên nhớ đến người sáng lập ra cuộc hội-chợ là quan Pesqueur hiện sung chức Khâm-sứ Trung-kỳ, khi ngài còn làm chức Đốc-lý thành-phố Hanoi đây vì tấm lòng chân hưng các nghề công thương cho bản xứ mà đặt ra, từ đó nhẫn nay, mỗi năm khai mạc một kỳ tại Hanoi, đến nay là kỳ thứ bảy, mới trong một cái thời-gian ngắn ngủi mà trình độ công thương trong xứ mỗi ngày đã thấy mở mang ra được thế, vậy ta tiếc rằng liền này ngài lại không đến dự hội để trông thấy cái kết quả về công cuộc mà ngài đã rắc hạt vung cây.

Song ngài dẫu không đến dự nữa ngài ở Trung-kỳ nay vẫn có lòng đến đến các nghề công thương, nên mỗi năm mà nhất là năm nay các đồ hàng của xứ Trung-kỳ đem ra dự cuộc đã chiếm được một phần lớn. Năm nay hẳn ai đã từng qua khu Trung-kỳ tại cuộc hội-chợ, xem những gian hàng bày các mẫu tinh như Thanh-hóa, Bình-định, Nghệ-an, Quảng-bình, Quảng-nam, vân vân thì đều phải công-nhận kỹ-nghệ xứ này đã phát đạt lắm. Vậy mà trước kia ai cũng bảo là một xứ không có công-nghệ, thực là sai lắm quá. Cứ xét cái hiện tình kỹ thì công-nghệ xứ này lại còn nhiều hy vọng là mỗi ngày mỗi mở mang hơn nữa. Nhất là nhờ về sự Nông-chính và Thương-mại đã ra công chỉ đạo mà nghề làm tang, nghề canh-nông được phát đạt mau chóng hơn xưa nhiều, sau này dưỡng xe hỏa qua trong xứ được thông thống thì hẳn giờ sẽ lại tranh đua với các xứ khác nữa. Năm nay xứ Trung-kỳ lại được ông Fontana là phó giám đốc sở Thương-mại làm đại-biểu Trung-kỳ đứng chủ-trương cho, nên cách giao-thiệp, cách quảng-cáo và các cách xếp đặt lại có nhiều cái đặc sắc hơn lắm nữa, vì đó mà sự tiến-hóa lại hiểu dương được rõ ràng lắm. Người các nơi không đến Hanoi quan sát cuộc Hội-chợ được, cứ xem một quyển cách tổng kê các sản vật in bằng giấy ta, theo kiểu ta do ông Fontana soạn một cách rất ý vị, chắc chan biết bao nhiêu điều đáng ghi nhớ thì cũng đã hội ý được cái phần của Trung-kỳ dự cuộc năm nay là thế nào.

Nói đến xứ Trung-kỳ ta cũng nên nhắc lại đến xứ Ai-lao là một xứ mà hãy lâu ta vẫn yên trí là một xứ công thương còn kém cỏi. Song sự kém cỏi ấy ta cũng không nên lấy làm lạ, là vì bởi cái địa-thế tự nhiên và sự khai-hóa chậm chạp mà ra. Tuy vậy mà khi qua khu Ai-lao, nhác trông các gian hàng thấy có bẹp ta đã cho ngay là tấm thường, song xét kỹ ra thực có nhiều cái chỉ có ta phải cho ý lắm, như các quặng mỏ, các thứ gỗ mẫu, chẳng là một cái nguồn lợi rất tốt của xứ ấy đó ru? Sau này có đường xá giao thông với các xứ ngoài được, hết đâu lại chẳng có cơ mở mang nữa các xứ khác bây giờ.

Một xứ công nghệ chưa được phát-đạt như thế mà nhờ được ông Maipuech đại lý tại Hội chợ đứng chủ trương sắp đặt cũng nên được một khu vui mắt, khiến cho những nhà khảo sát về cách vật cùng các học sinh phải đến quan sát nhiều nhất.

Ta không rõi nhắc đến những cuộc hội chợ trước nữa, chỉ xét ngay cuộc hội chợ năm nay thì ta có thể t'n [illegible] trọng yếu về sự mở mang các nghề công thương trong xứ Đông-dương này. Vậy mà có người lại vì nhứt thiết kiến muốn bỏ đi hay chỉ muốn hai năm ba năm mở một lần, cái ý kiến ấy chẳng phải, phần bày thì ai cũng biết là không được chính đáng, theo thế có lẽ làm ngân trở cho các nghề công thương xứ này không được phát-đạt đó thôi.

Nếu bỏ hẳn hội-chợ không có bổ ích gì thì sao mỗi năm các hàng đem đến dự lại càng đông, giá hàng làm thêm nhiều, tiền thuê nhà tăng lên mà vẫn có nhiều người thuê đề bày hàng. Bảo rằng tốn kém tới cũng không thấm vào đâu, vì mỗi năm nhà-nước chi tiêu về các việc khác kể hàng triệu bạc cho công cuộc, phương chi về cuộc hội-chợ này lại không nên trợ cấp ư?

Dẫu tạm thời, cuộc hội-chợ không thể không nên bãi mà lại mỗi năm nên mở một lần như thường. Vì đối với dân đã công thương trong xứ sẽ có cơ-hội ảnh hưởng rất to. Chẳng thế mà mới đây tỉnh Nam-định đã bắt chước cử hành, mà cũng thấy có được ít nhiều quả rất tốt đẹp ra ?

L. v. P.

Giới thiệu sách mới

VĂN-TUYỂN

Của ông phó-bảng Nguyễn-can-Mộng và ông giáo-học Ng-ngọc-Quán hợp soạn. Có đủ các lối vận văn, tản văn, như thơ, ca, phú, sách và kinh nghĩa, lại có lược khảo về phương-ngôn, ngạn-ngữ, ca-zao nữa. Xếp đặt có thứ tự, lối lắm lại rõ ràng, đã làm tài liệu cho những người muốn học tập và khảo-cứu về văn-chương nước nhà vậy.

Sách in tại nhà Ngô-tử-Hạ, dày 82 trang.

SÁCH DẠY LÀM VĂN THI BẰNG SƠ-HỌC YẾU-LƯỢC

Của ông giáo-học Doãn-duy-Thông soạn. Nói về văn thể cùng các lối văn như ký sự, tả cảnh và thư từ, văn vân. Soạn theo chương-trình dạy tại các trường Sơ-đẳng, cần lắm bình dị mà rõ ràng, đã làm khuôn mẫu cho các học trò tại bằng sơ-học yếu lược vậy.

Sách in tại nhà in Mạc-đình-Tư, dày 52 trang. Bán tại Tân-dân thư-quán, giá mỗi quyển 0$20.

B. Q.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc công-thái Đông-pháp

Mở sổ lần thứ mười lăm

(Tiếp theo)

Một nghìn mười sáu số sau này mỗi số được hoàn lại 100 đồng :

423	21.057	33.721	46.665
472	21.278	33.942	46.675
620	21.498	34.434	47.093
628	21.979	34.642	47.133
753	22.000	34.969	47.160
761	22.096	35.189	47.204
780	22.124	35.288	47.234
990	22.146	35.904	47.273
1.055	22.484	36.076	47.424
1.278	22.660	36.185	47.486
1.643	22.898	36.356	47.492
1.601	23.071	36.366	47.592
1.714	23.209	36.394	47.667
1.768	23.244	36.421	47.738
1.772	23.851	36.473	47.773
1.946	24.196	36.513	47.783
2.006	24.810	36.624	47.969
2.049	24.946	36.726	47.995
2.480	25.152	36.850	48.004
2.963	25.313	36.885	48.064
3.373	25.328	36.952	48.089
3.513	25.698	37.027	48.143
3.811	25.924	37.359	48.189
4.085	25.754	37.545	48.624
4.212	25.833	37.838	49.061
4.728	26.026	37.872	49.070
4.798	26.124	38.122	49.589
4.841	26.134	38.450	49.708
4.893	26.290	38.566	49.804
4.868	26.286	38.872	49.823
5.199	26.303	38.899	49.883
5.358	26.324	39.077	50.099
5.614	26.361	39.221	50.246
5.946	26.440	39.332	50.289
7.357	26.491	39.446	50.414
7.623	26.555	39.759	50.509
7.883	26.578	39.986	50.633
7.898	26.666	40.058	50.653
7.724	26.676	40.678	50.706
8.884	26.806	40.838	50.841
9.004	26.817	40.960	50.912
9.035	26.888	41.267	50.926
9.461	27.088	41.285	51.028
9.895	27.208	41.349	51.112
10.004	27.293	41.462	51.167
10.406	27.444	41.524	51.242
10.586	27.491	41.553	51.272
10.774	27.498	41.579	51.322
10.789	27.621	42.008	51.389
10.847	27.764	42.067	51.400
10.936	27.775	42.156	51.460
10.964	27.808	42.345	51.488
11.285	28.002	42.382	51.712
11.356	28.074	42.433	52.077
11.406	28.106	42.489	52.096
11.608	28.280	42.726	52.170
11.927	28.726	42.811	52.228
12.498	28.561	42.704	52.347
12.265	28.621	42.710	52.393
12.496	28.624	42.787	52.504
12.645	28.763	43.019	52.612
12.762	28.858	43.069	52.634
13.299	28.882	43.074	52.662
13.684	29.141	43.112	52.670
13.743	29.449	43.362	52.682
13.907	29.565	43.529	52.697
14.000	29.682	43.619	52.826
14.183	29.789	43.756	53.269
14.382	30.480	43.964	53.491
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
14.695	30.755	44.049	53.586
14.721	30.871	44.021	53.628
15.050	30.951	44.788	53.696
15.088	31.270	44.843	53.801
15.219	31.405	44.585	53.884
15.428	31.461	44.755	53.896
15.788	31.648	44.887	54.009
15.956	31.675	45.097	54.059
15.974	32.009	45.142	54.0[illegible]
16.302	32.049	45.155	54.0[illegible]
16.432	32.131	45.270	54.113
18.490	32.155	45.375	54.170
19.244	32.278	45.414	54.248
19.323	32.427	45.691	54.274
19.799	32.527	46.142	54.319
19.939	32.529	46.191	54.450
20.126	32.771	46.196	54.480
20.820	33.388	46.496	54.593
20.847	33.472	46.588	54.847
20.923	33.712	46.643	54.566

(Còn nữa.)

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đúc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

Tin sau cùng

Việc nước Ba-tư

Ngày 14 décembre này Reza Khansé lên ngôi quốc-vương Ba-tư.

Chiến-sự ở Syrie

Địch quân có đến cướp hai lần ở thành Damas một lần ở phía đông, một lần ở phía tây khu Assam. Lần thứ nhất có 200 người, lần thứ nhì có 20 người, nhưng đều phải thua chạy, và chết mất 7 người.

Việc nước Bồ-đào-nha

M. Bernadino Machado trúng cử tổng-thống Bồ-đào-nha.

Việc nghị viện Pháp

Thứ ba này nghị-viện đã ưng chuẩn số chi-thu của bộ nội vụ.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 19 độ
15 giờ 23 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	10	00
nhì, —	9	20
ba,	8	30
Thóc hạng nhất,	5	40
Hạng nhì,	5	40

Giá hạn — Kể từ ngày 14 Décembre 1925, giá hạn ở kho Nhà-nước định là 15 f. 60.

Tàu thư. — Tàu *Hanoi* đến ngày thứ năm 17 décembre nới 13 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Fakhoi, Hoi-how và Fort Bayard.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng 17 décembre.

— Tàu *Yorkin* đến ngày chủ-nhật 20 décembre nới 10 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 7 phút tối 19 décembre.

Tự-quản đã xuống tàu về — Đông-cung Vĩnh Thụy nay được kết-thông để ở Marseille xuống tàu *Fontai nebleau* ngày 10 décembre mới rồi. Cùng đi chuyến tàu ấy với Tự quản thì có quan hàm Toàn-quyền Charles và phu-nhân, Hoàng-thân Vĩnh-Cận, quan phụ-đạo là Lê-nhữ-Lam và lệnh-lang quan Kinh-sư Pasquier.

Bà Toàn-quyền Varenne đến thăm các trường nữ-học ta — Bà Toàn-quyền Varenne định sẽ luân thứ đi thăm khắp các trường nữ học ta ở Bắc-kỳ.

Xưa nay mới có bà Toàn-quyền có cảm-tình với nữ lưu ta như thế là một.

Lời thông-tư của quan Học-chánh Tổng-trưởng mới. — Quan Học-chánh tổng-trưởng mới vừa thông-tư cho quan thủ-hiến Học-chính Bắc-kỳ, ông đốc trường cao đẳng tiểu học Pháp, ông đốc trường Bảo-hộ, ông đốc trường ram sư-phạm, bà đốc trường nữ cao-đẳng tiểu-học Pháp, bà đốc trường nữ sư-phạm, ông đốc trường Kỹ-nghệ Haiphong, và các ông đốc các trường sơ-học trong xứ Bắc-kỳ lời sau này :

« Do đạo chỉ ngày 27 octobre 1925, tôi được bổ làm Học-chánh tổng-trưởng rồi. Đông dương, và tôi đã nhận lĩnh chức lý tự ngày hôm nay, vậy tôi gửi lời tỏ tấm cảm-tình và lòng tin cậy của tôi đối với tất cả các viên-chức trong ngạch học-chính Đông-dương. Tôi tin cậy ở sự giúp đỡ sáng suốt và lận tâm của mọi người để giúp tôi làm trọn cái nghĩa-vụ của tôi ở Đông dương.

Ký tên : Tha'amas

Việc bầu cử hội viên phòng Canh - nông — Hiện nay tại phủ Thống sứ đương hậu vào việc sửa soạn lại sổ bầu cử sang năm, nhất là sổ bầu cử của người mình. Kỳ bầu cử nghị-viên canh nông này chúng bắt đầu vào tháng février sang năm.

BÁN MỘT CÁI NHÀ THẬT ĐẸP Ở ĐƯỜNG CỘT-CỜ GẦN PHỦ TOÀN-QUYỀN

Bắt đầu ngày THỨ BA 22 DÉCEMBRE 1925 vào hồi 9 GIỜ SÁNG sẽ đấu giá ở TÒA ÁN HANOI do hai ông Trang sư LARRE và COUESLANT, bán một cái nhà thật đẹp, mới làm, ba tầng, số 49, đường Cột cờ (Avenue Puginier).

Giá đã là 1 VẠN 6 NGHÌN ĐỒNG.

Quí khách nào cần đến nhà tới CRÉDIT FONCIER DE L'INDOCHINE sẽ sẵn lòng giúp một phần tiền để mua cái nhà ấy.

Tòa án Đại-hình. — Hôm nay tòa án Đại-hình xử việc sau này :

Ngày 17 tháng 9 năm 1925 Gervais (Constant Jacques) là bồi-tập-viên hạng nhất ngạch các quan coi-sai tòng sự tại tòa sứ Sơn-tây, sung chức kế-toán phát lương và coi việc xuất tiền trình của kho Nhà-nước có đến thú với quan chánh sở tỉnh lỹ rằng trát lỹ 7380 đồng 1 hào 7 xu đến công-quỹ vì đánh bạc thua hết.

Sở sách thì thấy tổ thiếu mất 595 đồng 89 vì tiền đã đến và 1393 đồng 28 tiền trình đã phát ra.

Quan Dự-thẩm xét ra Gervais có đánh bạc ở hàng rượu *Hanoi Hôtel* vào khoảng tháng 3 và tháng 4 lấy, có một người chứng trông thấy đánh *poker* có hai, ba ván thua tới 1000 đồng.

Gervais trước chưa can án bao giờ.

Tòa xử xong luyện án tha cho bị cáo nhân, nhưng bắt phải bồi lại cho nhà nước số 7380 đồng 1 hào 7 xu là tiền tiêu và tiền 1 số 109 đồng là tiền bồi thường nữa.

* * *

Ngày mai tòa xử đến Ng.-văn-Lực ăn làm và lưu thông bạc giả và Giáp văn Kỳ can việc ăn cướp.

BÁN 1 khu đất 185m2, 145m2, 120m2, 200m2, 200m2, cùng là 730m2, ở phố hàng Đẫy (Hanoi). Các hỏi M. Kiến, số 11, phố Gia Ngư.

NAM TRÂM TẤM VẢI TRẮNG

Xin các khách hành trình các qui-khách hãy chú ý tới hiệu Vve DEMANGE, 49, Phố Ngô Trang, Hanoi có bán trúc-bâu trong bán buôn cùng chu-đáo.

Có tấm 38 mặt 1$50
mới thôi — 0$26

Xin mời các qui-khách chiếu-cố cho.

CINEMA PALACE

Tuần lễ [illegible]

LA LÉGION [illegible]

DE [illegible]

Tuần lễ [illegible]

SECRET PROFESSIONNEL

Do [illegible]

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22 phố Nhà-thờ

Tại *Trung-Bắc Học Hiệu* đã bắt đầu mở lớp dạy các học-sinh đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt, từ tối 1er décembre là cũng các học-sinh đi có bằng lỹ rồi mà muốn thi vào các trường đệ nhị cấp.

Số học-trò lấy vào trường cũng theo như các lớp ban ngày chỉ lấy có giới hạn thôi.

Học-phí định mỗ tháng là ba đồng. Giấy xin học gửi đến *Trung-Bắc Học Hiệu*, số 22 phố Nhà-thờ (Rue Lemblot).

Việc dạy thể thao ở các trường Pháp-Việt. — Các bình sĩ có tên sau đây, nay kiêm việc dạy thể thao tại các trường Pháp-Việt trong các tỉnh như sau này :

Hanoi. — MM. Đàm-văn-Tí tiếm, Trần-đức-Toịch, Trần-văn-Lung, Vũ-văn-Cẩn, Đàm-văn-Đoàn, Chương-văn-Bắc, Đoàn-xuân-Lộ, Ng-thi-Vân, Lại-đăng-Giao, Ng-văn-Bát, Trần-văn-Giu, Chương-như-Cang, Phạm-văn-Ý.

Phủ Lạng thương. — MM. Hoàng-đình-Tam, Ng-văn-Ông, Ng-hữu-Giác.

Tuyên-quang. — MM. Trần-Ngọc Nguyễn-văn-Tu.

Sơn tây. — MM. Trần-tiến Thục Ng-văn-Tiếp, Nguyễn-văn-Vân.

Bắc-ninh. — MM. Đặng bá-Hoàng Đoàn-hưng-Bông, Nguyễn-văn-Rinh, Ngu-ẩn-bá-Thông, Phạm-văn-Nghị, Triệu quang-Phục.

Nam-định. — MM. Nguyễn-Ái, Ng-Cư, Ng-bá-Tài, Hoàng-văn-Bí, Bùi-đắc-Việt, Mai-văn-Cung, Nguyễn-Học, Nguyễn văn-Bằng, Võ-ngọc-Doãn, Trần-đức-Hiệp

Yên-bái. — MM. Nguyễn-văn-Tâu, Hà quang-Tuân.

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Tòa án Trừng-trị — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Trái nghị-định thành Hanoi. — Ng-thị-Nhiên là cai xe, có xin phép làm nhà ở phố Sinh-từ bên cổ điển kiểu nhà ở đơn xin Sở Lục-lộ tòa Đốc lý Hanoi xét kiểu nhà đúng vệ-sinh, cho phép làm. Nhưng lúc làm nhà Thị Nhiên không theo kiểu đã xin, cứ tự tiện sửa đổi khác hẳn đi, nên sở Lục lộ khám thấy sai nhiều liền bẩm-báo lên Tòa án Trừng-trị xét rồi phạt tiền và bắt phải giỡ nhà làm sai kiểu đi. Khi có trích lục án, quan Dự-thẩm làm nghị định bắt trong hạn 2 tháng phải giỡ nhà lỹ đi, nhưng vì đề quá hạn cũng không chịu thi-hành, nên nay tòa lại kết án phạt 50 quan và bắt phải giỡ nhà làm không đúng kiểu đi.

Ăn cắp đồ dùng của sở Bưu điện. — Vệ : Ng đình-Phúc là thư ký sở Bưu-điện bị thưa là ăn cắp những đồ phụng sự sở mình đem về nhà dùng thì nay tòa đã hỏi thêm chứng và nghe lời luật sư bên bị cãi rồi tòa hoãn lại để nghị án.

Lừa đảo. — Một người tên là Phạm-văn-Tuyết nọ của bà Mạc-Sang 100 đồng đến hạn không trả nên bịện lỹ đi kiện. Khi người lỹ nhận được trát đó, thì có Kim-v-Bích đến liên xếp, bảo sẽ đưa số tiền lỹ đi nói rút đơn kiện cho. Tuyết tưởng thật, đưa số tiền lỹ nhờ giảo xếp hộ, nhưng từ khi Kim-văn Bát nhận được tiền rồi mất biệt, chẳng gặp xếp gì cả, thành ra nợ vẫn phải trả. Hỏi thì Kim văn Bát khai đã trả lại số tiền lỹ rồi. Tòa hỏi đối bên và chứng tá rồi hoãn lại để nghị án.

Cướp giật hay là đòi nợ ? — Ng-thị Tiếc một hôm thấy một người tên là Ng-thị Oanh đương nhận của biện Hoàng-phát 103 đồng là tiền bán thuốc lắc, chạy đến cướp lấy. Hỏi thì Ng-thị-Tiếc khai rằng vì người lỹ có nợ 150 đồng đòi mãi không trả, nên hôm lỹ thấy lấy tiền hàng có giật lấy số trừ nợ. Tòa phạt Ng thị-Tiếc 6 ngày tù án treo.

Monsieur Albert Ronfaut

Có lời kính-cáo để người Nam và người Khách ở Bắc-kỳ biết rằng ai có việc gấp thì-giờ với các tòa án công-sứ các tỉnh, các sở trong xứ, các sở trung-ương, nói tóm lại về tất cả các việc giao-thiệp với tòa án, và chánh-phủ, ông cũng sẵn lòng giúp đỡ bảo ban.

Bắt đầu từ ngày 15 này ông tiếp khách ở nhà ông số 48 bis, phố Borgnis Desbordes, từ 8 giờ đến 11 giờ, và từ 14 giờ đến 17 giờ.

AU CINEMA TONKINOIS

13, Phố Hàng Quạt, Hanoi

Một phim lịch sử-thuật :

LA MAISON DU MYSTÈRE

CHƯƠNG TRÌNH THỨ HAI

Từ ngày thứ bảy 5 đến ngày thứ hai 14 Décembre 1925

Hồi thứ nhất : La voix du sang.
Hồi thứ hai : Les caprices du destin
Hồi thứ ba : En champs clos.
Hồi thứ tư : Les engoulées de corail.
Hồi thứ năm : Le triomphale l'amour.

Chương trình đặt, nên đứng 21 giờ sẽ bắt đầu. Thứ năm, thứ bảy, cho phép chiếu ban ngày. Trẻ con được vào giờ chiếu

Một cái trộm tại hiệu Chấn-hưng trong Hội-chợ. — M. Chấn-hưng chủ hiệu kim-hoàn ở hàng Bạc số 62 có cửa hàng bày tại Hội-chợ, sáng thứ bảy vừa rồi, khi đến gian hàng của mình thì thất nhiên thấy khóa cửa bẻ mất, soát đồ vật thì thấy mất vừa vàng bạc và ngọc thạch kim-cương ước độ hơn nghìn đồng.

Sở cảnh-sát và sở mật-thám được tin báo liền phái người đến khám ngay và sở cứ ước cũng đến sở các đấu vết thì hình như không tìm thấy vết tay nào là tay người ngoài cả, bởi vậy người ta ngờ cho một người làm công ở trong hiệu.

Tại nhà-pha Hỏa-lò. — MM. Lê-quang-Cẩu, Ngô-huy-Quỳnh đã trúng tuyển kỳ tập sự ngoại tòa Sứ niên hồng 350 đồng nay bổ vào lòng sự tại nha-pha Hỏa-lò Hanoi.

Người thư-ký sở Cẩm. — MM. Đào đình-Thọc, Phạm quang-Sanh, Đào-văn-Bạch thư-ký thông-ngôn tập sự, nay đều được thăng thực thụ hạng tư.

Người thừa phát. M. Ng-gia-Tiến thừa-phái Hà-nam, nay bổ làm lục-sự tại uyện Duy-tiên tỉnh ấy.

M. Ng-duy Cẩn thừa phái Duy-tiên, nay đổi về Hà-nam thay M Tiến.

Ngã xe hỏa. — Sáng hôm nay, chuyến xe hỏa chạy từ Haiphong lên đến ga Chũ-giang, thì một người hành khách lạng tay vì ngồi về ỷ rèm một đồng bạc gạo chồng ở ải lên nhau, xe thay lắc nên mấy bao gạo đổ người ngồi trên cũng bị ngã theo. Mấy ngã sang bên ngành đường nên chỉ bị, vỡ đầu, cả khiêng lên xe để đưa lên nhà thương Bạch-mai.

Hãng tẩu thủy SAUVAGE có lời bá-cáo để các quí-khách biết rằng về vụ nước cạn, giờ tầu chạy đường Tuyên Quang, Chợ Bờ lại bắt đầu từ thứ hai 30 Novembre 1925.

HIỆU BÁO CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀY

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Án trộm đất. — Phạm-thị-Nhữ và Bùi-thị-Xuyên, cùng làm nghề oái-ăm, nhà ở Lạc-viên bị thưa là đào trộm đất của thành-phố, nên phải giải cả vào tòa án để xét nghị.

Nạn xe-bộ. — Hôi chín giờ rưỡi sáng hôm kia, có một chiếc xe tay hiệu P. P. K° số 2664 ở trên cầu chợ đi xuống phố Commerce, chẳng may va phải cái xe của M. Triệu-đình-Ry đi sang phía chợ chiếc xe tay bị gẫy mất một bên bánh phải, không việc gì đến người, còn tên phu xe đi trái tay bỏ trốn mất.

Kiện cáo nhiều hành-khách. — Sở Cẩm vừa làm biên bản việc xe ô-tô chở nhiều hành-khách quá cái hạn

(Xem trong thứ ba, cột thứ hai).

80 360

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Bỗng thấy *Cửu-nữu long Sử-tiến* đứng dậy nói :

— Trước đây tôi hôm ở phủ *Đông-thành*, vẻ quen một người con hát là đây thường lại *Lý-thụy-lan*, chơi bời đi lại đã nhiều tháng nay. Ngày nay tôi xin mang thiên vàng bạc, lên vào trong thành, đến ngã trọ tại nhà đứa con hát ấy, rồi bọn địch thời-khắc, huynh-trưởng đem quân đánh thành, chỉ đợi cho *Đông binh* ra trận thì tôi về trời-tiên trên trời xuống, phòng đứa làm hiệu để trong ngoài hợp một, mới có thể thành sự được.

Tống-giang nói :

— Nếu vậy hay !

Sử tiến đem vàng bạc bỏ vào bao-phục, lại giắt sẵn đồ binh ở trong mình, với dao thợ săn đi. *Tống-giang* dặn rằng :

— Hiền-đệ phải khéo nhân-nhượng, bảy giờ ta hãy yên nghỉ không khai-chiến vội.

Lại nói chuyện *Sử-tiến* lên vào trong thành, đi thẳng đến nhà con *Lý-thụy-lan*. Khi *Sử-tiến* tới nơi, *Đại-bá* trông thấy, giật mình kinh sợ, vội vàng mời vào nhà trong, gọi con gái là *Lý thụy-lan* ra để tiếp-đãi *Sử tiến*.

Lý-thụy-lan mời *Sử-tiến* lên ngồi trên giường mà hỏi rằng :

— Bấy lâu nay tôi chẳng thấy bóng vía đâu cả. Nghe mới ông theo đảng *Lương sơn-bạc*, đã làm nên một bậc đại-vương, quan nha đã từng có ý tìm đề bắt nhốt ông. Trong mấy hôm nay lại nghe người phố ấy nhao nói là *Tống-giang* đánh đến đánh thành vay lương, chẳng hay ông tự đâu mà bỗng tới đây ?

Sử-tiến nói :

— Chẳng nói giấu-diếm gì nàng ! Hiện bây giờ tôi làm quan võ-quan đầu-lĩnh ở *Lương-sơn bạc* mà chưa tập được chút xông-pang gì, may lòng *Tống-công-minh* cũng đánh thành vay lương, tôi đã tính chuyện xong xuôi ông ấy mới cho tôi về đây để cho tôi lên trên. Đây tôi có vàng bạc đưa đến tặng nàng, xin nàng phải giữ kín cho tôi. Sau này đương thành công rồi, bấy giờ nàng sẽ làm gia-quyến tôi cũng không muộn, để ở trong trường sự sung-sướng.

Con *Lý thụy-lan* nghe nói, thầm nhủ thầm rằng : « Nếu ông tay đó », chẳng nên đi với ông người như thế vào nhà. Bây giờ ta nên mau mau vào phủ *Sử tiến* mà thú trước đi, kẻo để thú trước, tội không bị tội. Nếu ta không ở thú thì ta có đi đày về sau.

Đại-bá nói :

— Hãy đem lạy nhiều vàng bạc cho mình, nếu mình không, cho nhà ta, thì còn ra thế nào.

Mụ vợ lại mắng rằng :

— Lão sắn-sinh kia, ăn nói như thế nghe sao cho lọt ! Tuy vậy, nghĩ mà hết xuống, xưa nay đã chôn chất hàng nghìn hàng vạn con người, cần gì một người này nữa ! Nếu ông muốn cho-chờ cho nó thì để tôi đi thú với quan.

Đại-bá nói :

— Bà này làm gì mà nóng nẩy thế ! Nếu vậy thì sử bảo con gái ta phải khéo chiều đãi, chớ lộ chuyện cho bằn biết, để tôi đi gọi mấy tên công-sai đến đây bắt hắn, rồi sẽ đem thú với quan.

Bấy giờ *Sử tiến* đang ngồi ở trên gác, trông thấy con *Lý thụy lan* ở dưới nhà lên, nét mặt lạc-lõng khác hẳn, có ý hoảng-hốt, mới hỏi rằng :

— Chẳng hay trong nhà nàng có việc gì mà tôi trông nét mặt nàng hoảng hốt như vậy ?

Con *Lý-thụy lan* nói :

— Vận rủi tôi ở đây thường bước bụt chân xấy ngã một nơi, thành ra trong lòng cứ luôn luôn không yên.

Độ trong khoảng nửa giờ đồng hồ, có trà thì bỗng nghe dưới cầu thang có tiếng chân người lên xuống chạy lên. Phải người của sở bộ có tiếng reo bỏ làm rỉ. Mấy chục tên công-sai xông lên trên gác, trói gô *Sử tiến* lại như trói con sư tử vậy. Giải xuống dưới nhà, rồi đưa vào nộp quan phủ *Đông-bình*.

Trình thái-thú đang ngồi trên sở g đường trông thấy, liền quát nạt rằng :

— Thằng này táo gan thật ! Dám một mình liều đến đây để nghe-ngóng tin tức. May mà có trên phụ con *Lý thụy lan* tố cáo, nếu không thì thật nguy cho những lương-dân trong một phủ ta. Mày muốn tốt phải thế cho thật. *Tống-giang* bảo mày đến đây để làm gì ?

Sử-tiến chẳng nói sự cớ, *Đông-bình* liền nói :

— Những quân giặc cứng cổ này nếu không tra tấn, khi nào nó chịu cung xưng.

Trình thái-thú quát to lên mà truyền bảo quân-sĩ rằng :

— Chúng bay đánh rõ đau cho ta !

Bọn này tốt đứng hai bên, trước hết lấy dây vải nước lạnh phun vào hai mũng tai *Sử-tiến*, rồi đánh đã một trăm năm roi. *Sử tiến* tha hồ cho chúng đánh đập, cứ một mực chẳng nói chẳng nằng.

Đông-bình nói :

— Hãy gượng nó mà bỏ vào trong ngục tử-tế kẻo ! Đợi khi hỏi được *Tống giang*, bấy giờ sẽ giết kinh một thể.

Tống-giang từ khi sai *Sử-tiến* đi vào thành, trông mãi không thấy về, lại thấy có người đưa thư đến cho *Ngô-dụng* biết. *Ngô-dụng* xem thư, thấy nói sai *Sử-tiến* đến nhà con ca-kỹ là *Lý thụy lan* để lấy tin tức trong phủ thì giết mình. kinh sợ, với vàng nói cho *Lư-tuấn-nghĩa* biết, rồi đi gấp ngày đêm, sang yết kiến *Tống-giang*.

Ngô dụng hỏi rằng :

— Ai lấp mưu sai *Sử-tiến* đi như thế ?

Tống-giang nói :

— Tự bản tính-nguyện đòi đi, nói có đến con hát tên gọi *Lý thụy-lan* là chỗ ân-tình thuở trước, cho nên nhân tiện vào đây.

Ngô dụng nói :

— Huynh-trưởng không xét kỹ, nếu để thấy quỉ-kế không để cho đi. Xưa nay những nhà làm nghề ca-xướng, vẫn quen lối đưa người cửa trước, rước người cửa sau, chúng đã làm hại biết bao nhiêu kẻ. Cái ân tình của chúng nó dẫu sao cũng ở trong tay con mụ già. *Sử-tiến* đi phen này, tất nhiên có sự.

Tống giang nói :

— Nếu vậy thì xin quân-sư lập kế cứu cho.

Ngô dụng gọi *Cô-đại-tiểu* mà bảo rằng :

— Ta phiền nàng đi giúp việc này. Bây giờ nàng hóa ra dạng làm một người nghèo khổ, lẻn vào trong thành, nghe ngóng được tin tức gì, phải tức khắc về báo...

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

...Quelquefois, à une heure même assez avancée de la nuit, si les deux vieilles filles ne dormaient pas, elles l'entendaient marcher lentement dans les allées. Il était là seul avec lui même, recueilli, paisible, adorant, comparant la sérénité de son cœur à la sérénité de l'éther, ému dans les ténèbres par les splendeurs visibles des constellations et les splendeurs invisibles de Dieu, ouvrant son âme aux pensées qui tombent de l'inconnu. Dans ces moments-là, offrant son cœur à l'heure où les fleurs nocturnes offrant leur parfum, allumé comme une lampe au centre de la nuit étoilée, se répandant en extase au milieu du rayonnement universel de la création, il n'eut pu peut-être dire lui même ce qui se passait dans son esprit; il sentait quelque chose s'envoler hors de lui et quelque chose descendre en lui. Mystérieux échanges des gouffres de l'âme avec les gouffres de l'univers.

Il songeait à la grandeur et à la présence de Dieu; à l'éternité future, étrange mystère; à l'éternité passée, mystère plus étrange encore; à tous les infinis qui s'enfonçaient sous ses yeux dans tous les sens; et, sans chercher à comprendre l'incompréhensible, il le regardait. Il n'étudiait pas Dieu; il s'en éblouissait. Il considérait ces magnifiques rencontres des atomes qui donnent des aspects à la matière, révèlent les forces en les constatant, créent les individualités dans l'unité, les proportions dans l'étendue, l'innombrable dans l'infini, et par la lumière produisent la beauté. Ces rencontres se nouent et se dénouent sans cesse; de là la vie et la mort.

Il s'asseyait sur un banc de bois adossé à une treille décrépite, et il regardait les astres à travers les silhouettes effilées et rachitiques de ses arbres fruitiers. Ce quart d'arpent, si pauvrement planté, si encombré de masures et de hangars, lui était cher et lui suffisait.

Que l'allait-il de plus à ce vieillard qui partageait le loisir de sa vie, où il y avait si peu de loisir, entre le jardinage le jour et la contemplation la nuit? Cet étroit enclos, ayant les cieux pour plafond, n'était ce pas assez pour pouvoir adorer Dieu tour à tour dans ses œuvres les plus charmantes et dans ses œuvres les plus sublimes? N'est ce pas la tout, en effet, et que désirer au delà? Un petit jardin pour se promener, et l'immensité pour rêver. A ses pieds ce qu'on peut cultiver et cueillir; sur sa tête ce qu'on peut étudier et méditer; quelques fleurs sur la terre et toutes les étoiles dans le ciel.

XIV

Ce qu'il pensait

Un dernier mot.

Comme cette nature de détail pourrait particulièrement au moment où nous sommes, et pour nous servir d'une impression actuellement à la mode, donner à l'évêque de Digne une certaine physionomie « panthéiste », et faire croire, soit à son blâme, soit à sa louange, qu'il y avait en lui une de ces philosophes personnelles, propres à notre siècle, qui germent quelquefois dans les esprits solitaires et s'y construisent et y grandissent jusqu'à y remplacer les religions, nous insistons sur ceci que pas un de ceux qui ont connu monseigneur Bienvenu ne se fût cru autorisé à penser rien de pareil. Ce qui éclairait cet homme, c'était le cœur. Sa sagesse était faite de la lumière qui vient de là.

Point de systèmes, beaucoup d'œuvres. Les spéculations abstruses contiennent du vertige; rien n'indique qu'il hasardât son esprit dans les apocalypses. L'apôtre peut être hardi, mais l'évêque doit être timide. Il se tut probablement fait scrupule de sonder trop avant de certains problèmes réservés en quelque sorte aux grands esprits terribles. Il y a de l'horreur sacrée sous les portiches de l'énigme; ces ouvertures sombres sont la beauté, mais quelque chose vous dit, à vous passant de la vie, qu'on n'entre pas. Malheur à qui y pénètre! les gemmes, dans les profondeurs inouïes de l'abstraction et de la spéculation pure, situées pour ainsi dire au-dessus des dogmes, proposent leurs idées à Dieu. Leur prière offre audacieusement la discussion. Leur adoration interroge. Ceci est la religion directe, pleine d'anxiété et de responsabilité pour qui en tente les escarpements.

(A suivre)

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Pagements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả báo-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho báo-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì báo-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

... Cũng nhiều hôm, đêm khuya mà hai ba không ngủ, thì nghe tiếng ông thủng-thẳng đi bách-bộ ngoài vườn. Những lúc ấy thì ông một mình sánh vai với một mình, tĩnh tâm tư tưởng, khoan-khoái trong cảnh thanh-vắng, hết lòng kính-niệm Đức chúa Trời, đem cái trai-tĩnh trong lòng mình tỉ với cái trai-tĩnh của trời xanh, đứng trong khoảng tối mà xúc-động tinh-thần, trước những cảnh trăng sao vắng-vẻ, và trước những cảnh vắng-vặc vô-hình của Thiên-chúa, mở linh-hồn ra mà đón lấy những tư-tưởng mênh-mông, ở chỗ đâu đâu rơi xuống. Trong những lúc ấy, thì ông đem tâm lòng chay ra hiền Chúa, cùng với những cỏ-hoa nó cũng đem hết hương thơm ra hiến Chúa, thì thân ông tự-hồ một ngọn đèn giong ở giữa cảnh bàn đêm dầy tinh-tú thòa-thuê trong cơn mê-lạc ở giữa đêm muôn vật của hoá-công, bấy giờ mà gia sử có ai hỏi trong bụng ông nghĩ những gì, thì thường ông cũng không nói được. Duy chỉ phảng-phất đó rằng tự mình ông có cái gì bay ra, mà tự trên cao có cái gì xuống, mình ông mà thôi. Thật là một cuộc trao đổi huyền-diệu, ở trong vực-thẳm nhân tâm mà sang những vực-thẳm vũ-trụ.

Ông nghĩ đến Chúa Trời trên cao lồng-lộng, đến Đức Vinh-viễn thường-tồn, đến cuộc Thương-tái vô hạn, là một sự mầu-nhiệm rất kỳ, đến cuộc thiên-sáng vô-thỉ, lại là một sự mầu-nhiệm rất kỳ nữa; ông nghĩ đến một sự vô cùng, vô tận, ngàng dọc ở trước mắt ông. Ông không dám tự-gian lấy cái vô-khả-gian, ông dành dụng ngàn mà thôi. Ông không dám xét học cho biết đến Chúa Trời, dành dụng xem cho hai mắt được hồ thỏa quang-minh. Ông ngẫm mà xem những cuộc trần-ai gặp-gỡ, khiến cho vật-chất hữu-hình, biến lộ những thể-lực thiêng-liêng trong vũ-trụ; sáng thanh ra muôn vật trong thiên-địa gian duy-nhất, mọi mối có khi có tha... tạo-hóa ra không gian hữu-hạn trong khoảng vô-cùng, ra hàng, ra số ở trong cõi vô-số, làm ra khí sáng cho cái tuyệt mỹ rõ ra. Những cuộc gặp-gỡ ấy, tuồn tuồn tự-tại tản, hợp do sinh ra sống, chết.

Ông thường ngồi trên Gò nọc, ưa lắng các mối cảm cảm đã mất mà nhìn sao trên trời, qua những cành cây cằn cỗi gió xương. Cái vườn của tự-gia mảnh đất cỏ vùng trồng hiem đất, tạo hóa cũng không thêm ngang chai dọc xây mà ông đã xây vòng, đo quen đi mất. Và chăng, một ông lão già, cùng với hàng ngàn là thứ những cây hiu-hắt phong-sương bóc mà gió bắt-hòa lại còn chia đôi, nửa để làm những xác vườn trong nơi thôn nữa để ngắm trời, đêm thanh, thì phòng có cái chi mà phải tổng hơn? Vậy thời cái vườn kia chật hẹp đó lấy làm cảm trần hàn mát, cũng là dư lòng cho ông, để mà kính ngợi Chúa Trời đã làm nên những cảnh vật rất xinh tốt, lại làm nên những cảnh vật rất cao xa. Ở mà thử ngẫm. Vậy là đủ chứ còn phải muốn trong đến dần nữa? Một thứa vườn con để đi bách-bộ với một không trời để mà ngợi ngắm xem. Gió xa. Được chăm lấy cái gì trong được bao được; trên đỉnh đầu thì cái gì học được suy được, được đạt thì một vài bóng hoa trên trời thì hết thảy các vì tinh tú

XIV

Một câu nữa, để là cho hết chân-tướng con người

Gạo cách kẻ tạo-hóa tự-cách, tính-hạnh người như thế, nhưt là dương thời buổi bấy giờ, thì có thể khiến cho độc-giả coi trong chân-dung ông giám-mục *Myriel* lại thấy hơi có vẻ người *theo thần-đạo*, ấy là một câu thường-ngữ ngày nay, ai dụng cụ tư-tưởng hơi khác thì bảo là theo thần-đạo, cách ấy lại có thể khiến cho độc-giả tưởng rằng, ông giám-mục này có đề vị riêng lý-thuyết nào trong những lý-thuyết phát-minh ra tại đương-kim thế-kỉ, là một thời-đại có nhưng bậc người ăn-dật hay ngụ những tư-tưởng kì-khu, rồi nhưng tư-tưởng ấy dần-dần nảy mầm đâm ra trong trí-não mà kết-cấu nên những tôn-chỉ mới, thay được tôn-giáo vậy. Bởi thế trước-giả phải ân-cần nói cho rõ rằng trong những người được quen biết Đức-cha *Bienvenu* thời ấy, không ai dám đo cho ngài có những dị-kiến đó. Xét ra con người ấy sở-dĩ kiến vẫn rộng-rãi, trí-não anh-tường, là cũng bởi tâm lòng đã-cảm. Cái khôn của ông, duy chỉ như có ánh sáng ngọn đèn trong tâm-ly.

Ông không có lý-thuyết nào khác cả, duy chỉ có công-đức cao dày. Phàm những việc tâm-ngụ uyên chuy-ly viển-vông nan-giải, hay khiến cho người a chông-mặt, ghê rợn, và không có lẽ gì bảo được ông *Myriel* là người có trí-khôn mạo hiểm, dám nghĩ đến những cảnh *hoang-đường thế-giới*, ông lòng-đỏ dạ-sôi lòng quả-cảm, nhưng ông giám-mục thì phải rụt-e. Chắc bẩn rằng trí-khôn ông đâu có là-cả gần đến những vấn-đề cao-xa quá, đề riêng cho mấy bậc đại-tư-tưởng ngôn-nghịch mà thôi, thì cái tế-tâm của ông cũng còn nghi-ngại mà khiến cho trí-khôn phải giọt lùi về. Dưới cái cửa bước vào những nơi bí-mật, thường người ta thấy rợn; cửa tuy mở rộng, nom vào thông thông được, nhưng tự-hồ ở trong có cái gì nó bảo chúng ta là những kẻ đi qua trên con đường dơi rằng chớ có bước vào. Vô-phúc cho kẻ táo-tợn! Phàm trong những cuộc tâm-nguyên chuy-lý, vô-hình tư-tưởng, nó như là những hang sâu giếng thẳm gớm-ghê, tự hồ ở trên cả những lời định-đoán trong thánh-kinh thì-n-sách, duy chỉ có những bậc anh-kiệt kì-tài là dám đem những ý-tưởng riêng ra giãi-bày trước Thiên-chúa. Những kẻ ấy mới dám cả gan mà pha câu nghị-luận vào việc khẩn cầu; miệng niệm mà lòng suy; gối-gui mà bụng dám hồi. Sự ấy gọi là trực-tiếp tôn-giáo, bụng dầu bồi-hồi kinh tín, mà trí có suy-bì trách-nhiệm, thật là hiểm thay, độc thay, hỡ dễ mấy ai mà dám leo rèo đến đó.

(Còn nữa)

Chương-trình tang-nghi đức Khải-Định

Về khoản nghi-chế đại tang lễ này, hiện nay bộ Lễ đã có soạn một bản chương-trình, trình lên cụ lớn Phụ-chánh-Thân-thần duyệt-lãm để thi hành.

Bản chương-trình ấy các khoản kể ra như sau này:

1. Các việc trong đại tang lễ này, chiếu theo tang lễ năm Đồng-khánh mà chém chước. Các hạng: linh-giá, xe, kiệu, bàn, án cùng các vật hạng khác do hội đồng Đồng-lý cùng bộ Công làm xong tiêm tất, đến trước khi cất đám một ngày, thì các hạng ấy phải bày sắp tế chỉnh.

2. Hội-đồng Đồng lý cùng bộ Công phải trù liệu làm các hạng cần kíp nhứt trong tang-lễ là: Thần-chá-Minh sinh (tức là bản-triện) — Lô-điện (tức là những cái cung điện làm bằng tranh thắng dọc đường và tại trước Tôn lăng) — Thế-điện, (những cái cung điện làm bằng hàng để tại nơi Tôn-lăng.) Long-châu (một chiếc thuyền rất to làm kiểu đầu rồng đuôi phụng, chạm trổ sơn thếp rất công xảo) — Khung bằng. (là các cái rạp bằng tranh hoặc bằng vải) — Hiển-hóa-sa (là cái nhà để đốt đồ mã) cùng các tòa sở khác v. v.

3. Các hạng ghế đẳng lỗ bộ và lễ phẩm vật tế tự và đèn đuốc, chiếu, nệm v.v. do bộ Lễ trù liệu và mua sắm.

4. Từ rày trở đi thì phải dự trước về sự tập tành hết thảy các hạng binh lính phụ-khiêng bàn đám, voi, ngựa, lỗ bộ dân phu theo hầu tang lễ. Sự luyện tập ấy do quan Tổng-hộ đại thần và Đồng-lý tang-nghi xem sóc.

5. Áo và khẩu của bọn phu gánh bàn đám sẽ chế tạo hoặc không thế nào sẽ có quan Đồng-lý tang nghi trù nghị. Chỉ như các viên binh theo hầu cầm lỗ bộ nghi trượng và tàn quạt v.v. thì sẽ đến mặc áo xanh hoặc áo đỏ các sắc như lệ thường, không thay đổi.

6. Các hạng viên binh cầm nghi trượng, cách bàn đám cùng chực giá đường Toại-đạo. Tức là khi xe rải tổ-sang vào huyệt rồi thì giá đường toại đạo đi, toại-đạo (tức là đường rảnh để cho bánh xe chạy), các hạng viên binh ấy đều có mang tờ-bồi thêm chữ vào áo: phụ gánh bàn đám, áo có thêm hai chữ « Tì-phá » — Các binh viên cầm nghi-trượng theo hầu, áo lại có thêm hai chữ « phụng-nghị », các viên binh toại đạo mỗi người mang một cái tờ có hai chữ « toại-đạo. »

7. Số binh viên và lý-phu dùng trong tang lễ là bao nhiêu số lý do bộ Binh sắp đặt, hoặc dùng Toản-binh hoặc các vệ-binh phân phái đi làm công việc gì thì do hai vị Tổng-hộ và Đồng-lý kiểm điểm.

8. Trước ngày ninh lăng (tức là ngày đưa đám) thì bộ Lễ sẽ thương trình quan quí Khâm-sứ tri chiếu (ngày ninh-lăng đã định giờ tiến ngày 16 tháng chạp là năm nay là khi phụng Tẩ-cung khởi-hành. Đến giờ tị ngày 18 thì phụng an Huyền-cung (tức là cất đám khi 7 giờ ngày 29 janvier 1926 mới đến ngày 31 janvier, bởi 11 giờ sáng thì an táng) — Từ kinh-thành Huế đi thuyền lên đến bến Thanh, rồi từ bến Thanh lại đi bộ theo đường mới đắp tới nơi Tôn lăng, đường thẳy 6 kilomètres, đường bộ ba kilomètres mà phải đi đến ba ngày là vì có đình lại mấy nơi mà tế và cách đi duyên dáng phải lâu lắm.

9. Về sự khoản tiếp các quí-quan và trần-thiết các bàn ăn trong sự khoản-đãi ấy thì việc Công-sứt đặt phái viên lo việc ấy.

10. Ngày 18 tôn Thụy-hiệu (Thụy-Hiệu tức là khi Hoàng-đế thăng-hà rồi, thì Đình-thần nghĩ chữ tốt tây theo đức tính đặng tôn thụy hiệu) là Hoằng-tôn Tuyên Hoàng Đế. Lễ tôn Thụy-hiệu là ngày 27 tháng 11. — Cũng ba lần lễ kỳ-cáo trước và sau ngày Ninh lăng. Ba lễ kỳ cáo ấy là: ngày 25 tháng 11 kỳ-cáo một lần, ngày 3 tháng chạp kỳ cáo một lần, thứ hai đến ngày 20 lại kỳ cáo một lần nữa.

Các lễ kỳ cáo ấy làm tại nơi Nam-giao, Xã-tắc, thì đã hai vị đại thần bộ Lễ hành lễ, tại Liệt-miếu do phủ Tôn nhơn phái các quan Tôn tước hành lễ.

11. Trước khi làm tôn Thụy lễ thì bộ Lễ Hội-đồng với bộ Công cùng viện Đô-sát đặng chế tạo ra các hạng kim sách (sách vàng) kim bửu (ấn vàng) Thẻ sách (sách thẻ) Thẻ bửu (ấn thẻ) và hộp sơn để đóng ấn, các hạng ấy thuộc về đồ dùng trong lễ Tôn-Thụy đó.

12. Trước khi lễ cất đám thì tôn Nội-các nghĩ soạn hai tờ ấn bẩm và một tờ bố cáo chiếu văn (hai đạo tấu biểu là để tâu lên các việc cất đám, một đạo bố cáo chiếu văn, bố cáo cho thiên hạ biết việc đưa đám).

13. Ngày 4 tháng chạp lại làm lễ kỳ cáo tất cả các lăng-tẩm cùng các Tôn lăng, Điện là những nơi đám đại tang sẽ đưa ngang gần đó, là những lăng tẩm như sau này: Vĩnh-thanh — Vĩnh-phong — Vĩnh-Thái — Khiêm lăng — Khiêm-thọ — Tư-lăng — Bồi-lăng — Hiếu-đông — Xương-lăng — Xương-thọ — Cơ-thành — Trường-khiêm — Vĩnh-cơ — Trường-hưng — Huệ-Nam điện — Các lễ kỳ cáo ấy do phủ Tôn-nhơn phái các vị tôn tước đi hành lễ.

14. Ngày mồng 6 tháng chạp làm lễ kỳ cáo các vị thần-linh, Hiển-nhơn mên thần, kinh thành đạo lộ thần, Thổ-nhơn môn thần, Hương-giang thần và chi thần kinh thành, thành hoàn chi thần, sơn lăng đạo lộ chi thần, Hiển-hoàng long-sơn chi thần, bắc xứ thành hoàng chi thần. Đến ngày 18 lại làm lễ thổ hậu thổ, cáo lễ ấy do các viên văn võ ấn quan các Bộ phụng hành.

15. Trước khi hành đi tang lễ, kể từ ngày mồng 10 tháng chạp cho đến ngày 12 tháng giêng sang năm thì bộ Lễ sẽ thương cùng viện Cơ-mật bố cáo cho trong ngoài các quân dân đều cấm các sự cưới, gả, yến, lạc cùng các sắc y-phục đỏ, tím cùng trước ngày sinh lăng năm ngày, một ngày ninh-lăng là ngày chính nhựt, sau ngày ninh lăng một ngày, cộng là ấy ngày, cấm hễ thấy các sự kỳ-ninh (là các sự tra phát kim khắc v. v.)

16. Một lễ tam-sanh trước hết thảy của hai đức Tổ-cung từ điện (nghĩa là ban tế cho) lễ ấy do phủ Tôn-nhơn phái các quan ở trước đi hành lễ. Cái nghi chú về lễ ấy sẽ tục đăng sau.

17. Hai bà Nhứt (Gia Phi (vợ vua) cùng các bà Cung-tần (hầu thấp vua) kính dâng một lễ tam sanh, lễ ấy kính dâng chính là ở nhà nước làm lễ Khởi-điện, có chúc-văn thì trong lòng bài văn lễ đề rằng: « Nội cung tử tần thấp đẳng cung tiến tam sanh nhứt lễ, vân vân, ngụ ta là chúng tôi là kẻ nội mọn Nội-cung tính dâng lễ tam sanh vân vân.

18. mười hai lễ phụ tiến (phụ tiến nghĩa là lễ kính cùng của đình-thần và trong ngoài cử tư thần liêu, 12 lễ ấy là Tổ-điện lễ của quan Phụ-chánh thân thần và Tôn nhơn. Lễ Khiển-điện của các đức ông Hoàng thân công và các bà công-chúa. Lễ Tiên-điện của văn võ Đình-thần. Lễ an-vị của các bà Tân-phi Tiên-triều và Tiền-triều. Lễ Sơ ngu của Tả trực ký địa-phương (Tả trực là 6 tỉnh Thừa-thiên, Quảng-trị, Quảng-bình, Hà-tĩnh, Nghệ-an, Thanh-hóa) Lễ Tái-ngu của hữu-trực ký địa phương, là của những tỉnh Quảng-nam, Quảng-ngãi, Bình-định, Phú-yên, Khánh-hòa v. v.), — Lễ Tam-ngu của Bắc ký toàn bộ. Lễ tứ-ngu của Tôn tước, phò mã, công-tử, công tôn. Lễ Ngũ-ngu của các bà mạng phụ. Lễ Lục-ngu của các bà phẩm-thếp (vợ các ông Hoàng) tôn-tước công-tử, và vợ các ông tôn tước và công tử) Lễ Thất-ngu của các ông Tôn-hất các hộ. Lễ Tốt khốc là của Trị-vệ, Thái-dam và Nội-quan, mỗi lễ đều có chúc-văn, sau chúc văn đề tên của các bề thần tờ để phụng tiến lễ.

19. Sau khi lễ thành rồi, chiếu theo lệ năm Gia-long tại mỗi buổi mai buổi chiều và buổi trưa, bà lễ hằng ngày lấy đồ ăn bỏ (trước khi chưa đưa đám thì mỗi ngày có ba lễ là Chiêu-điện và Tịch-điện cùng lễ nhựt trang, cho đến khi đưa rồi thì đình bãi, duy còn mỗi tháng hai ngày rằm và mồng một có lễ tế, mãi đến một năm mới thôi.

(Còn nữa)

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

8 $ 50 một ống sáu cachets

Người nhà có con em cặp nhỏ nên biết thứ thuốc Bé-Tê-Ngọc-Lên tiêu nhi chỉ khái được thếp, là một thứ thuốc nó trẻ con rất nhẹ nhàng và để uống, nó làm cho trẻ mau tiêu đàm và tống được các chất độc ở trong phổi ra, cầm ho gió, ho đàm, hoặc xuyễn, hoặc khó thở, nói tóm lại đầu ho bung đau đầu mà đồng thứ thuốc này đều có thể khỏi được, những người có ý ưa để chịu thứ thuốc ho này là một phương thần được. Giá mỗi lọ là 0 $ 25, ở các tỉnh xa có gửi thêm Bưu bạn, ai muốn mua, hoặc muốn biết ở tỉnh nhờ Bưu nào bán thì cứ viết thư tới Hiệu Từ-NGỌC-LIÊN, 46, Rue Principale à Bắc-Ninh.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dầy, đau da dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatique, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1 $ 10

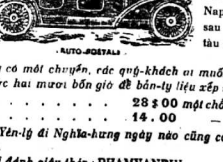
Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

Le PARFUM des HUMANITÉS
(Sở-Ký THANH-HOÁ)
Soạn-giả: E. VAYRAC
Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Tựa cuốn Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . 2 $ 00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1 00
Ở các tỉnh, xin định thêm tiền cước gửi
Recommandé: 0 $ 30 thứ $ 5 00
và 0 $ 30 thứ 1 $ 00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Sang Lào có hai ngày

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI
Vinh cứ thứ năm chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ
Thakhek sáng sớm chủ-nhật chạy đến Napé ngủ, sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28 $ 00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi . . . . . 14 . 00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-an hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI,
Vinh. Đông hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Qu'est-ce qu'un bon livre ?

Un bon livre, cela veut dire un livre utile. Les livres de science, les livres d'instruction sont utiles, je n'ai pas besoin de vous le dire. Mais il y a d'autres livres utiles que les ouvrages d'enseignement. En général, tout livre qui dit des choses vraies est utile; car tout ce qui est vrai est bon à connaître. Il n'y a point de mauvaises vérités, comme il n'y a point de bonnes erreurs.. Même un livre de récréation, un recit imaginaire par exemple, peut avoir son intérêt. A certains moments, il nous fait du bien en reposant notre esprit fatigué, en le remplissant d'idées agréables et qui viennent sans effort, il nous rafraichit comme une tranquille promenade par les champs, après le travail. — Ce n'est qu'une distraction, mais c'est une distraction intelligente; et, si nous n'y donnons pas plus de temps qu'il ne convient, celui-là aussi sera pour nous un livre utile, un bon livre. — Un bon livre... mais il y en a donc de mauvais ? — Oui, mon enfant, il y en a.

Laissant de côté ce qui est secondaire, je vais vous dire en deux mots le fond des choses. Qu'est ce qu'un mauvais livre ? C'est un livre qui ment. Un livre qui vous donne pour vrai ce qui est faux, et pour faux ce qui est vrai, est un mauvais livre. Un livre où l'on cherche à vous faire croire ce qui est démontré impossible, un livre qui vous raconte une fable imaginaire et qui vous dit: « Ceci est de l'histoire » est mauvais, car il vous trompe. Un livre qui vous donnerait pour juste ce qui est injuste, pour utile et bon à faire ce qui peut vous nuire et vous rendre malheureux, celui-là aussi serait un mauvais livre comme un compagnon donneur de méchants conseils, qui vous détourne de vos devoirs, gâte les bons sentiments de votre cœur et le bonheur de votre vie. — Le grand mal, en toute chose, voyez vous, c'est le mensonge !

Un beau livre, cela s'entend surtout, évidemment, de ce que contient le livre, des idées, des sentiments qui y sont exprimés. Si en le lisant, il nous semble à chaque instant que notre intelligence s'agrandit, si nous nous sentons émus par des pensées généreuses, ah ! fût il mal imprimé, vieux, sale, en lambeaux, c'est un beau livre ! Il est beau pour l'esprit. Mais je ne vous défends pas d'aimer aussi qu'un livre soit beau pour les yeux. Certes, un volume élégant, bien imprimé sur un beau papier blanc et fin, avec une jolie reliure décorée de riches ornements, de brillantes tranches dorées, c'est un objet fort agréable; et vous n'êtes pas seuls à aimer cela, vous autres enfants, les hommes et même les plus sérieux, ne le dédaignent pas. Aimez vous dans un livre les jolies gravures, les vignettes, les images ? — Oui. Moi aussi, je suis de votre goût. Cette beauté matérielle a bien son mérite.

E. Toutey.

Thế nào là quyển sách hay?

Quyển sách hay nghĩa là quyển sách có ích. Những sách cách-trí, sách giáo-khoa đều là sách có ích, không cần phải nói nữa. Nhưng ngoài các sách học cũng còn nhiều thứ sách có ích. Nói rộng ra thì phàm sách gì nói về thực-sự là sách có ích cả; bởi bất cứ cái gì là thực sự cũng là cái đáng biết cả. Không có cái gì là thực mà lại nhầm, mà cũng không có cái gì là lầm mà lại hay..... Cho đến cả quyển sách giải-trí, câu chuyện bịa-đặt kia, cũng có thể có ích-lợi. Đôi khi nó đã có ích để giải-trí cho ta, đã chau-giồi cho trí não ta biết bao nhiêu ý-tưởng khoái-lạc dễ dàng; nó làm cho ta mát lòng mát ruột khác nào khi ta làm việc khó nhọc rồi mà ung dung đi rạo chơi nơi đồng-áng vậy. — Cũng là một cách giải-trí, song là một cách giải-trí khôn ngoan; và nếu ta biết giải-trí cho phải chăng chớ để mất nhiều thì giờ quá, thì những sách ấy cũng có thể có ích cho ta được, có thể là sách hay.

— Sách hay..... Nhưng mà thế thì cũng có sách dở chăng? — Có, con ạ, có sách dở chứ.

Đây ta hãy xếp các chuyện ngoại lại, mà nói vắn-tắt cho con biết nguyên-ủy các chuyện. Quyển sách dở là gì ?

— Là quyển sách nói bậy. Quyển sách nó đem sự dối bảo là sự thực, đem sự thực bảo là sự dối, là quyển sách dở. Quyển sách nó cố tình biện-bác cho con tin những điều không thể có được, quyển sách nó kể toàn những chuyện bịa cả mà nó lại bảo con rằng: « Đây là chuyện thực », là quyển sách dở, bởi vì nó cách lừa con. Quyển sách nó lấy sự bất chính bảo là sự công minh, những điều có hại cho con, có thể làm cho con khổ-sở được; mà nó lại bảo là có ích nên làm, thế là sách dở; cũng như một người bạn dở nó xui dại con, nó làm cho con không chăm bổn-phận, nó làm bại-hoại hết cái thiện-căn ở trong lòng con và mối hạnh phúc trong đời con. — Con đã biết chưa cái điều bậy nhất là sự nói dối đó !

Quyển sách đẹp, đây là nói về phần những cái chứa ở trong sách, như ý-tưởng, như tâm-tình miêu tả ra ở trong sách vậy. Nếu khi đọc một quyển sách mà ta thấy mỗi lúc thần-trí ta mở rộng ra, trong lòng ta cảm-động vì những tư-tưởng cao xa, quyển sách ấy dù in nhòa, dù cũ kỹ, dù lem luốc, dù rách nát, cũng vẫn là sách đẹp! Nó đẹp cho trí-não. Nhưng ta cũng không cấm con không được yêu những quyển sách đẹp cho con mắt. Thực đấy, một quyển sách bóng-bẩy, in rõ, giấy trắng tinh, nhẵn thín, đóng đẹp đẽ, trang-điểm mặn-mà, dìa vàng bóng lộn, là một quyển sách ngoạn mục lắm; và không những các con là con trẻ, các con thích mà thôi đâu, người lớn, mà đến cả những người thực đứng đắn, cũng không bỏ quyển sách ấy được. Con có thích những tranh ảnh đẹp ở trong sách không? — Có. Ta cũng thế, ta cũng thích như con. Cái đẹp về hình-thức ấy cũng có giá-trị riêng của nó.

Song-nam, Nguyễn-v-Thuộc

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của CÔNG-TY PANAMA, có rút số để hoàn lại (Obligation Panama à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày đổ dành mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về lô nào thì mình được lĩnh nguyên cả tiền lô ấy. Mỗi trái-đơn trước sau thế nào cũng trúng một lô từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 2 triệu lô.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LÔ SAU NÀY:

130 lô	500.000 quan	260 lô	5.000 quan
130 lô	250.000 —	1.520 lô	2.000 —
260 lô	100.000 —	13.208 lô	1.000 —
260 lô	10.000 —	1.700.900 trái-đơn hoàn lại làm	400 —

Người có trái-đơn được dự cuộc rút số mãi cho đến khi số trái-đơn rút ra thì thôi

Các lô được lĩnh nguyên cả, không phải trừ [illegible]. Mỗi lần rút số sẽ nhận được một cái bảng kê số trái-đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số kê trong bảng ấy đúng với cái trái-đơn đã lưu nhà ngân hàng, còn nhà có trái-đơn [illegible] được, theo như điều khoản trong [illegible] ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy [illegible] bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái-đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả

Năm nào cũng cứ 15 Février, 15 Mai, 16 Aout, 15 Novembre thì rút số

Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

R. C. MARSEILLE 6576

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Phũ phàng chi mấy Hóa công?

(*Tiếp theo*)

IV

Ngày tháng thoi đưa, giữa năm 1920, cậu Nhất-Minh thi đỗ bằng Thành-chung học, cả nhà mừng rỡ vô cùng, thế là cậu bõ công đèn sách mấy năm nay mới thỏa lòng hi-vọng.

Cách ít lâu cha mẹ cậu làm lễ cưới cho cậu nàng cô Xuân-Đào nối dây cầm-sắt.

Êm thay cái buổi nghi gia

Thực là:

Người yểu-điệu kẻ văn-chương,

Trai tài gái sắc xuân đương vừa thì.

Tha hồ vui chữ vu-qui,

Cậu Nhất Minh ở nhà suốt tháng bảy tây, đến sang tháng tám cậu làm đơn xin sung thừa thư-ký, đến cuối tháng thì cậu nhận được giấy bổ về làm ở tỉnh N. Đ.

Thân-phụ cậu bảo cậu hãy đi một mình xuống nhận chức, đợi vài tháng sau hễ thuê được nhà rồi thì sẽ cho cô Xuân-Đào xuống giúp đỡ cậu trong việc nội-trợ. Bởi vậy hồi 6 giờ sớm hôm mồng một tháng chín, lúc cậu bước chân lên toa xe lửa, tuy cô Xuân-Đào thấy chàng không có một tiếng nói, nhưng lệ hai hàng lã chã như cành hoa lê có hạt mưa điểm, thì cái cảnh phân ly của hai vợ chồng son ấy biết bao nhiêu là tình buồn bã! Ôi! Trong lúc kẻ ở người đi, mỗi người mỗi ngả thì dù người đá cũng phải động lòng, chẳng những chỉ là tình quyến luyến của cậu cùng cô mới vu quy vậy với nhau được non hai tháng.

Ai đọc đến lịch sử của cô Xuân-đào đến đây, chắc cũng mừng thầm rằng như thế là cô được an phận, hay đâu giời xanh quen thói! má hồng vô duyên hình như muốn đem vị chua cay nữa để thử con người gan vàng dạ sắt.

Số là mấy hôm đầu thầy Nhất-Minh đến nhận chức, các bạn đồng sự có đặt tiệc hoan-nghênh thầy và lại dắt thầy đến phố hàng To. mấy lần. Lần thứ nhất thầy nghe thấy những tiếng « các quan » « nhà em », và những lúc cợt nhả trong lúc hát, với những cách đùa bỡn ở mâm rượu, thầy còn lấy làm ngượng lắm, nhiều khi thầy cứ ngồi ngây người ra để nhìn các ả hồng lâu và những bạn đồng nghiệp rồi tự lấy làm xấu hổ, mà thẹn thò thay cho quan viên, cho cô đầu! vì vậy chị em có bộ lãnh-đạm với thầy, cho thầy là người không được « lõi ». Đến lần thứ hai đã thấy thầy không bẽn lẽn như trước; tới lần thứ ba, thì thầy đã sành rồi, các chị em thấy thầy là người dễ xiêu lòng, đều có ý quyến-luyến thầy lắm, nên thầy thoạt tiên còn thích, sau sinh ham sinh mê. Thế là con ma « mày trắng » đi ám ảnh thầy từ đấy, rồi mà những câu ca, câu lý, câu hát, câu hãm đối với thầy trước còn nhạt nhẽo, sau thành ra nồng-nàn mặn mà đến nỗi làm cho thầy phải say mê, chẳng bao lâu có trong ngót một tháng giời, cái chơi lầu trong ngõ ả đầu thầy đã « lõi » nào xuyên-tâm, nào thét nhạc nào tỳ-bà hành, nào tứ đại cảnh, thầy đã nhớ làu làu.

Ừ, không còn cái thú gì bằng được nghe những câu hát của các cụ ta ngày xưa thật, vì hễ chúng ta càng được hưởng những câu hát tuyệt-tác ấy ở trong miệng xinh xắn của các cô ả-đầu hát ra lại có đàn, phách, nhị, trống họp vào bao nhiêu thì hình như chúng ta hầy linh-hồn ta ra ngoài khối thịt mà siêu thăng tới cõi cực-lạc, ở đấy chỉ có không khí trong sạch, với những giấc mơ tưởng êm-đềm, nó đưa ta theo điệu đàn phách lang hòa hợp với nhau để rót vào tai ta, dù người vô tình đến đâu cũng thấy có thú vị thâm-trầm. Bởi vậy nên ta có đôi khi thì giờ mà dạo qua xóm bình khang cũng có lợi một chút, lợi rằng đã ngồi trên cái chiếu hoa thì chúng ta quên hết cả những nóng nỗi gai góc ở đời, trong đó chỉ thấm thía những cảm-tình tốt tươi cao thượng, của các cụ ngày xưa làm cho ta dơn dơn có chí tiến-thủ. Nhưng than ôi! nào ai là người đã biết hưởng cái thú ấy, cái lợi ấy, hay đi hát chỉ vì tham sắc đó dư?

Thầy Nhất-Minh trước như gương chưa có bụi, như nước chưa có sóng nẩy còn yên lặng, hãy còn trong suốt, ai ngờ việc học vừa xong, chuyện đời chưa trải, trí khi không được vững cho nên điều hay thầy chưa học được mà lối bậy thầy đã tập vào, ý học đòi mà kiêu-căng, cậy tiền nhiều mà xa-xỉ, hay một chén rượu, mải một tiệc hát, chỉ miệt mài trong xóm bình-khang, trễ nải cả chức vụ mình đến nỗi phải dùng cái cách nịnh hót tán-tỉnh để được lòng quan trên, mà giở cái lối ăn tiền nhận lễ. Ấy vì chơi sinh tàng, vì tàng sinh liều là thế.

V

Thấm thoắt đã gần hai tháng, thầy chỉ viết được mỗi một phong thư về nhà nói chỗ ở của thầy và cách ăn ở đều dễ chịu cả, còn sự tìm nhà để cho cô Xuân-đào xuống ở với thầy không hề nói đến, bất đắc dĩ ông thân sinh ra thầy phải tự xuống Nam xem tình hình ra sao và để tìm nhà thuê cho thầy. Khi ông đã thuê được rồi, liền về Hà cho cô xuống.

Đến nơi, cô hỏi thăm mãi mới tới chỗ thầy ở. Chưa được vài hôm thấy cách cư chỉ của thầy đối với cô cùng sự giao-thiệp của thầy đối với mọi người, biết rằng tính thầy đã đổi khác trước nhiều, mới hết lời khuyên giải thầy, nhưng thầy quá chơi quen thói bốc giời, nên dù những lời [illegible] có ích cho thầy tốt, cũng là nước đổ đầu vịt cả. Và chẳng ít lâu nay thầy quen trông các cô mặt hoa mày liễu, môi son má phấn, nước hoa thơm nức, sáp mỡ bóng nhoáng, lại thêm bột quấn đầy cổ, vòng quấn đầy tay, nào khăn nhung, nào giầy cườm, thì có bao giờ thầy lại để con người quần sồi áo vải tứt-bựt làm ăn, lọt vào mắt xanh được, nên từ bấy giờ thầy đã có ý dể súng cô Xuân-Đào rồi. Ấy đó, thói đời lắm trò kiêu-bạc thế, nên tâm-sự cô càng thêm nỗi chán chường.

Nhưng cô không nản chí đâu, cô vốn là người thuần-hậu, cũng nghĩ xấu chàng thì hổ ai, nên chỉ lấy điều phải trái, lẽ thiệt hơn mà khuyên thầy, mong rằng có ngày thầy hối quá mà tu-tỉnh lấy thân, họa may trong nhà lại được vui vẻ như xưa.

(*Còn nữa*)

Dương-khải-Sinh

Dịch Hán-văn

Lời khuyên học-trò

(Của ông Hàn-Dũ đời Đường)

Ông làm quan trong 14 năm trời, mấy lần bị ruốt, lại được thăng quanh quẩn vẫn chỉ đến chức Bác-sĩ trong trường Giám. Nhân thế ông mới làm ra bài này, giả làm lời khuyên học-trò để tỏ ý mình. Quan chấp-chính khen có tài học, mới thiên làm Lễ bộ thị lang.

Tiên-sinh trưởng Quốc tử-giám' sáng sớm vào nhà Thái-giám, gọi học-trò ra đứng trước sân khuyên rằng: « Nghiệp học chăm chỉ thì « hay, mà trễ nải thì dở, việc làm lo « nghĩ thì nên, mà lơ đễnh thì hỏng. « Hiện nay vua thánh tôi hiền cùng « có, chính-trị đều hay, bỏ kẻ gian-« tà, dùng người lương-tuấn, ai hơi « có tài đều bạn khen, ai giỏi một « nghề đều đắt-dụng; lại còn chiêu « tập nhân-tài mà kén chọn bồi bổ « cho hoàn-toàn. Những người học « kém cũng còn may mà được trúng-« tuyển, huống chi những người học « sao tài rộng, dễ không được hiển-« vinh hay sao? Các con ơi! các con « cứ lo học cho tinh, đừng lo các « quan không minh; lo làm cho nên « đừng lo các quan không công ».

Tiên-sinh nói chưa dứt lời, trong bọn học-trò có người cười nói với bạn cùng ngồi đấy rằng:

« Thầy nói dối chúng ta đấy! Chúng « ta theo hầu thầy kể cũng đã lâu, « thầy miệng không lúc nào dứt tiếng « đọc sách, tay không lúc nào im mở « quyển sách, chép việc gì tất dò từ « gốc, thuật chuyện gì tất tìm ra nhẽ, « tra nhiều xét rộng, sợ có chỗ còn « quên sót, học cả ngày không chán, « lại thắp đèn học đêm, cứ thế rả rí « cả năm, việc học của thầy đến thế « là chăm chỉ lắm còn gì nữa. Dường « bỏ cái dị-đoan, bài-bác đạo Phật, « Lão, bồi bổ những chỗ mất mát. « tách bạch những nghĩa u-vi, rộng « tìm những cái mối đạo của thánh-« hiền đời trước đã đứt nát để nối « theo chắp nối, khác gì nước sông « chảy ngược mà thầy cản lại cho trôi « xuôi, ngọn sóng bồng cao mà thầy « dẹp xuống cho yên lặp, đạo học của « thầy đến thế là có công lắm còn gì « nữa. Dầm thấm mùi đạo, thu thập « tinh hoa, làm văn thì tra cứu khắp « lục-kinh tứ-truyện, ngũ-điển tam-« phần, cùng là các sách của bách-« gia chư-tử, văn của thầy đến thế là « hoa thêu gấm dệt còn gì nữa. Thầy « lúc nhỏ mới biết học, đã có tính « quả cảm, lớn lên thông đạt đạo lý, « việc làm đều thích đáng, thân thầy « đến thế là thành lập còn gì nữa. « Thế mà như thầy việc công không « thấy được ai tin, việc tư không thấy « giúp được bạn, được trước hỏng « sau, động làm gì là có lỗi; tạm làm « chức Ngự-sử thì phải biếm ra Nam-« di, sau làm quan Bác-sĩ ba năm, « công việc bận bề không gọn. đem « tính-mệnh ra làm quan trưởng « như liều với quân thù nghịch, « truất-giáng kể đã lắm phen. Mùa « xuân ấm mà con đến kêu rét, năm « được mùa mà vợ đến phải đói, răng « long tóc rụng, đến chết nào có ích « gì cho đời.! Thầy chẳng biết lo nghĩ « lấy thầy, còn dạy bảo người làm gì « nữa! »

Tiên-sinh nói: « Ối chao ôi! Các « con lại đây, thầy nói cho các con « nghe: phàm gỗ to làm cột cái, gỗ « nhỏ làm cột son, hoành, kèo, dui, « đố, xúng đâu làm đấy, mà dựng « thành được cái nhà là nhờ có người « thợ mộc khéo; hoàng cầm. hoàng-« kỳ, trấu-bì cỏ-xác, vị gì chữa bệnh « ấy, không cái gì phải bỏ, là nhờ có « ông thầy thuốc hay; kén chọn công « minh, cắt đặt chính đáng, có người « uốn nắn nên hay, có người lỗi lạc « là giỏi, tùy tài cao thấp hơn kém mà « xử dụng được cả, là nhờ có quan « Tể-tướng giỏi. Ngày xưa ông Mạnh-« tử là người hiếu-biện, truyền tiếp « được đạo ông Khổng-tử, thế mà « còn phải chu-lưu thiên-hạ đến già « đời cũng không nên trò gì. Đến ông « Tuân-khanh truyền tiếp được đạo « ông Mạnh-tử, là một nhà giữ đạo « chân-chính, biện-luận hùng-hồn, thế « mà còn bị kẻ gièm pha, phải lánh nạn « sang nước khác, rồi đến gửi xương « quê khách. Đấy hai nhà đại-nho mở « miệng ra là kinh-điển, cất chân đi là « phép tắc, xuất-quần siêu-loại, đã « đến cái địa-vị thánh-hiền rồi, mà « cái cảnh-ngộ ở đời còn đến thế; « huống chi là thầy đây, học dẫu chăm « mà chưa lĩnh-hội được điều cốt-« yếu, nói dẫu nhiều mà chưa thông « đạt được cái đích-trung, văn dẫu « hay mà không dùng được việc cho « đời, nết dẫu ngoan mà không được « ai khen ngợi. Thế mà còn được « tháng tháng lĩnh phí lương vua, « năm năm ăn hại thóc nước, con sẵn « ăn không biết cầy cấy cày, vợ sẵn « mặc không biết thêu dệ, quân hầu « ngựa cỡi cũng được an hưởng thảnh « thơi. Thầy có làm việc gì cũng chỉ « gió chiều nào theo chiều ấy, đời « làm sao thầy làm vậy, thư chương « của thầy làm cũng chỉ rặt ăn cắp « họp lõm cả; thế mà thánh-thượng « không nỡ giết, quan trên không « muốn bãi, thế chẳng là may lắm ru? « Động nói là bị kẻ gièm pha đến « phải truất phải biếm, cái tiếng của « thầy cũng vì thế mà giảm đi, được « vào làm quan Bác-sĩ, nhàn-tản « không có việc gì, cũng là phận thầy « cũng chỉ xứng đáng chức ấy. Còn « như quan muốn cao, lộc muốn « hậu, mà không liệu cái tài-lực mình « có xứng đáng hay không, chỉ biết « trách quan trên không công minh « chính-đại, thì có khác gì chê « người thợ mộc không biết lấy đòn « tay mà thay vào cột cái, trách « ông thầy lang không biết lấy vị « hoàng-bá mà chữa bệnh cảm hàn « ru? »

Khoáng-sinh, Ph. Tr.

Rượu bồ-đào:

• TONIQUE TONKINOIS •

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng: Chiếu nay đơi được phòng của MONTÈS quí ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thì gửi cho quí được phòng chế-dùng để số thanh-giá.

Khâm thử.

啓定三年五月初七日內奉閣
欽此拔得斛內大飾房貴醫
有毅補酒經御試用頗美
嘉獎着經用頗有效
以表優渥賞 朱批
內閣奉

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

BERLIET

12 CÁI LẼ nên mua xe BERLIET 12

1° — Máy phát-động chạy chậm không mòn được.
2° — Máy ca-buya hiệu ZENITH.
3° — Các cơ-quan đều dễ xem xét.
4° — Hộp vít-tết có 4 vít-tết cần dùng cho các đường dốc.
5° — Còn có mẫu.
6° — Máy hãm nhạy lắm.
7° — Máy lái êm và đúng.
8° — Chỗ ngồi rộng và êm.
9° — Lò-xo tốt, đường xấu cũng êm.
10° — Bánh xe thay đổi dễ, nơ 820×120.
11° — Có máy thụt TECALEMIT bơm dầu lên cả các cơ-quan.
12° — Giá tiền 28.500 quan.

Xưởng AVIAT

Quai Clémenceau — HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

CHÈ TÀU SÂM-MẬU

Hiệu trà Sâm-mậu nổi tiếng đã lâu. Trước đây các ngài ở xa muốn mua, có khi gửi đi không tiện, thật phụ lòng các quí-khách. Bây giờ muốn được nhiều người làm đại-lý, hễ ai muốn làm, xin viết thư cho số 59 phố Hàng-ngang Hanoi.

1. Phẩm bán trà lắt cứ nhiều ít, mỗi một trăm đồng sẽ để hoa-hồng cho đại-lý 3$

2. Phẩm những tiền phí-tổn gửi trà cùng gói tiền và thuế phụ dải-độ, vân vân thì bản-hiệu đều xin chịu.

3. Giá hàng tùy theo kỳ tiền dài ngắn đã sẽ định.

CÁO-BẠCH

Nhân có ông Nguyễn-văn-Đỡ là hội-viên Thành-phố Saigon cũng là Hội viên hội-đồng cứu tế nước lụt tỉnh Bến-tre ra xem Hội thấy có bán với các viên-tài từ Nam-kỳ bắt tuồng cải-lương «Châu-Trần-Kết-Nghĩa» hai đêm (21 và 22 Décembre) tại rạp hát Quảng Lạc, lấy tiền làm phúc cho miền bị lụt bạt Bến-tre.

Mấy năm trước người Bắc ta bị lỡ-dở-tại thì trong Nam-kỳ quyên giúp rất nhiều, nên nước ao bè con người Bắc ta nhân dịp này chiều cố đi xem cho đông, trước là làm phúc, sau là mua vui, nhân thể để tỏ lòng thân ái liên lạc lưỡng kỳ.

Hai buổi hát này có Quan Thượng Lê tòa Thượng thẩm làm chủ tọa và Hội-đồng tạm thời lo-liệu.

Nay kính cáo.

M M Đinh-văn-Thiều, Tri-phủ hưu trí, Hội-chủ
Mai-văn-Bến, Tham tá thượng hạng, Phó hội-chủ
Đặng-văn-Ngọc Tri-huyện Hàm
Mai-văn-Nghĩa, Phán sự thượng hạng
Nguyễn-bá-Tòng, Quản lý rạp Quảng-lạc
Nguyễn-bá-Diệp, Buôn-bán Hội-viên.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu thuyết và các sách, các truyện mới ngắn mới xuất-bản muốn đem bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện lợi cho khách, nên gửi hiệu NAM-TÂN, bán sách, số 86, phố Bonnal, Haiphong cam đoan.

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhẹ lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả; giá dụ ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy dau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ, để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nằn nằn ông đó.

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống, thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dầu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
Thuốc Santal Mary. . 1$00

Bán tại nhà báo chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

ĐÃ ĐỊNH TRONG ĐIỀU 35 LUẬT ĐI ĐƯỜNG

là việc của Vương-văn-An tức Georges Malt, chauffeur ô-tô chở thuê số T 2544 của Mme Pham-thị-Thuận là vợ góa M. huyện Thu ở số nhà 6 phố Jean Dupuis ở Hanoi.

NAM-ĐỊNH

Cô đi lừa. — Vừa rồi sở sen-đầm đã bắt một cô 4 tên Ng thị-Tý, 18 tuổi, là con gái một nhà buôn kia, can vào việc lừa đảo của Trần-văn-Nghiêm, buôn bán, nhà số 58, phố hàng Rượu một món tiền hàng là 79 đồng 27 xu.

Nguyên là cô ả này tuy là con nhà cũng khá giả nhưng vốn có tính gian, cách ba tháng trước đây, ả vì tội ăn cắp tiền trong của cha mẹ, nên bị cha mẹ giận đuổi đi. Tự bấy ả ức cẩu bơ cẩu bất, ngày ngày cắp quyển sổ đến hiệu M. Nghiêm lấy hàng, nào rượu tây, nào sữa hộp, đồ các thứ hàng đem đi bán cho các hiệu lẻ. M Nghiêm vô tình tưởng ả vẫn lĩnh hàng bán sổ đem về cho bố như thường, nên cũng không có quan-ngại gì cả. Kịp khi đã thành đồng tiền to chưa thấy giả, M. Nghiêm mới đem sổ lại nhà bố ả đòi tiền, bố ả không nhận, và nói là đã đuổi ả đi tự 3 tháng nay rồi. Bấy giờ người bán chịu mới ngẫn ngẩn ra người ra, biết rằng mắc lừa ả rồi, lần đi trình sở sen-đầm. Tính có khi về nhà, lại thấy ả đem sổ lại lĩnh hàng như trước, bấy giờ nhất diện M. Nghiêm cứ điểm nhiên xếp hàng cho ả, nhất diện đi gọi lính cẩm-sát đến bắt, khi điện lên sở sen-đầm hỏi, thì ả mới phun ra rằng tự ba tháng ả bị cha mẹ đuổi thì vẫn dùng cách mua lừa thì đem bán rẻ để lấy tiền tiêu. Hiện nay ả đã bị giam rồi đem sang tòa án xét xử.

Cất dấm. — M. Ng-văn-Thi, thư-ký hạng nhất ngạch Công-chính (hỏa xa) tại-thế hôm thứ năm vừa rồi, tại quí xá ở phố hàng Rươu, thì hồi 10 giờ hôm 11 décembre đã làm lễ an-táng tại nghĩa-địa làng Mỹ-trung.

M. Thi vốn là người siêng cần cẩn-thận, lại có một cái tính rất hay là cái tính khiêm-tốn, vì thế cho nên ai cũng có cảm tình.

Hôm cất đám thân-bằng cố-hữu đi đưa đông lắm. Lúc sắp hạ huyệt, ông Phạm-duy-Trí có đọc một bài viếng bằng quốc-văn nghe rất cảm-động.

Ngạch tòa án. — M. Dương-trung-Hoàng, thư ký hạng ba, ngạch tòa án đã về thay M. Ng-v-Trai đổ về Hanoi.

Ngạch Hỏa xa. — M. Ng-v-Liên, tức Ngữ thư ký hạng nhì ngạch hỏa-xa, niên bổng 840 đồng tòng sự tại Thanh-hóa nay đổi về Lệng-xá (Nam định) thay M. Ng-v-Liên thư-ký hạng năm niên bổng 600 đồng đổi đi Thanh-hóa.

BẮC-NINH

Vì lẽ gì? — Vừa rồi một người tên là Thông, ở làng Mao-điền, phủ Thuận thành, đi sang huyện Gia-bình (tức Yên-sơn), khi đi đến địa phận làng Đông-cao, thì sực gặp hai người lính khố xanh ở trên Yên-sơn qua đến đó, thế là anh chàng kia, chẳng biết vì lẽ gì, tự-tế thay trốn, cứ đâm nhè bỏ nhảo mà thụy, chẳng may đâm xuống cái vực ở Chi-chi, khoản lội lên được, bị chết đuối. Tội-nghiệp!

Rủ nhau làm phúc. — Thưa các ngài, thân-thương trong thành-phố tỉnh Bắc-ninh có mấy lời kính-cáo để các ngài xa gần biết cho rằng:

Tỉnh chúng tôi có một xứ nghĩa-địa chung, tên gọi là Bãy-mẫu, khỏi dinh quan Lục-lộ thuộc địa phận làng Đỗ xá, tự lâu có tỉnh đã có nghĩa-địa ấy rồi, thùng mẫy trăm năm nay, một là để giúp người nghèo lắm khi không bỏ mua đất hai là những người hành-khách vãng-lai không may, ba là chôn-phụ thường chôn kể có lối, bốn là xứ nghĩa-địa nay đất tốt cũng nhiều, nhà tín phụng-thờ mà dùng đến. Chẳng những thế mà thôi, đất tỉnh Bắc chúng tôi là nơi có thời trải mấy mươi phen bình hỏa đều là du đầy xuống đấy cả, trùng điệp biết là dường nào, nay thừa lệnh quan trên dùng đến đất này cắm làm trường học và dinh thự các quan, vậy thân thương chúng tôi rủ nhau họp một hội-đồng tạm thời gọi là Tập thiện xin phép quan trên cất đặt trị-sự để dời những vị ấy lên núi Đại-trang chôn. Đồng nhân, cho được cao ráo sáng khải, mong nhờ quan trên cho phép làm và lại cho một số tiền nước vài trăm bạc, còn thì trong hội-đồng chúng tôi tự xuất tiền nhà ra nước vài ba trăm nữa. Hiện đã bắt đầu làm, vội-vàng có mấy lời gửi đăng báo-chương, trước là để xa gần được biết, nhà nào có tiền phần ở đấy xin về nhận ngay, tính xa không tiện về khuân dọn cũng xin về ngay cho bất để hội chúng tôi giúp sức cho tiện làm bia chí. Sau nữa để ngài nào có thiện tâm cho tiền cho tiền hay có điều gì chỉ bảo xin gửi thư thẳng ngay về cho M An-v-Tác, chủ-sự nhà Điện-báo Bắc-ninh và làm phó hội-đồng Tập-thiện. Hội chúng tôi sẽ có giấy cảm ơn và đăng phương danh lên báo chương để tỏ lòng mình tạ.

Hạn này chỉ được từ hôm đăng báo này đến ngày tháng 11 Annam là hết xin các ngài lưu tâm cho, hội Tập-thiện chúng tôi được trông ơn.

Bắc-ninh Tập-thiện hội, hội-trưởng
Thạch-quang-Tiến phi lộ

THÁI BÌNH

Sao nỡ phỗng tay trên! — Tại làng Dương-liễu xưa nay vẫn có một xóm Bình-khang, mới đây có nảy ra một chuyện đáng buồn cười cho giống tình và ngậm ngùi cho tình bè bạn. Số là có một thằng bá-hộ, gia tư cũng thường thường bực trung, tính lại đam mê nghề tom chát, cũng là nợ đi sớm về khuya, cung đàn tiếng hát, trước còn siêng giọ sau ra đá vàng, thấy liền đem lòng thương yêu đến ả, cùng nhau ơi lời non thề bể, quyết một niềm là kết tóc xe tơ. Nên làm nhà cho ả ở và lấy cả vợ cho em ả nữa.

Mới đây thấy dẫn ả đi Hà thành sắm đồ trang sức để làm bộ vu-qui. Nhưng vì ả muốn sắm nhiều mà tiền thấy có hạn, muốn cho được vừa lòng người yêu thì phải đi vay. Liền đưa nhau về Thái-ninh hỏi tận cửa người bạn thân là thầy cửu nọ. Thấy sửu vui lòng đưa ngay và sẵn sửa hành trang để theo bạn đi tỉnh thưởng một thể. Khi đến nơi, thấy Cửu đưa thấy Bá mượn trăm bạc. Thấy Bá lấy làm mừng quá, tưởng bạn có lòng tốt, nào ngờ đâu số tiền đó lại là số tiền giả lại người yêu. Sau khi thấy bá đã nhận tiền, thì để người yêu ở nhà trọ, mà một mình ra phố để mua đồ. Khi trở lại thì đã thôi người bạn thân của mình đã thò ngón cẳng Sở mà quyến anh rể ả, cao chạy xa bay tự lúc nào, chim ăn bể bắc đi tìm bể đông, tuyệt mù nào có thấy vân mỏng đâu nữa. Thôi! Vợ yêu, bạn qui thế thì thôi! Hỏi lại để rồi.

Quang lai cảo.

Cách mới trị bệnh giang-mai

Cứ theo như những báo tin các nhà các hội bác học trong hai năm gần đây thì người những cách điều thuốc chữa bằng *arsenic* và *le mutli* thì dùng các thứ thuốc mới cũng có thể trị bệnh giang-mai được hiệu nghiệm, chắc chắn, mà lại không tốn kém là bao. Các nhà bác học kể cứu mãi, nên đã đem ra thứ thuốc chuyên trị bệnh giang mai, mà chế thành thuốc viên. Trong ba thứ thuốc ấy một thứ trị bệnh như 606 thuốc 606. Xem việc hiệu-nghiệm của thuốc gọi tên SIGMARGYL thì biết. Nhưng chưa thứ thuốc nông nào dùng được hiệu nghiệm như thuốc ấy. Người ta nghiệm rõ những người dau tí bằng thuốc Sigmargyl, thì biết hiện nay thuốc ấy là một thứ thuốc mạnh nhất, tiện lợi nhất, rẻ tiền nhất (mọi lọ dùng được một tháng) không cần phải tiêm, mà lại không hại cho dạ dày. Muốn biết rõ thuốc ấy, thời đọc quyển sách nói về việc ấy.

Hỏi nhà bán thuốc ấy ai ai muốn xin một quyển cũng được không mất tiền.

Dr PETITJEAN

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đổi bản-quán, thì cho biết cả tên họ và chữ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản quán cái giấy quản lý, để cho người làm đỡ tìm kiếm. Nếu các ngài không hay kỳ tên vào thư, hoặc thấy gửi, không rõ họ tên, thì bản-quán không thể biết được mà trả lời.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Giấy thông-đạt về việc định ngày họp Đại Hội-đồng thường-niên ngày 20 décembre 1925

Theo tờ thông-đạt ngày 21 novembre 1925, chúng tôi phải hoãn đại Hội đồng thường niên ngày 22 Novembre lại vì hai ông Kiểm khảo chưa gửi tờ trình lại. Hồi 12 giờ trưa hôm 21 Novembre 1925 chúng tôi đã nhận được tờ trình ấy rồi, vậy Hội đồng quản trị chúng tôi có lời kính đại cổ đông các bổ Hội viên có cổ phần trong Hội Sán-nhiên-đài biết rằng đúng 9 giờ sáng hôm chủ nhật 20 décembre 1925 này, thì sẽ họp tại hội Đại hội đồng thường niên ở tại nhà Hội, số 18 Ngõ hàng Mã Mây tỉnh Hanoi.

Các việc sẽ bàn hôm ấy định như sau này:

1° Nghe tờ trình của Hội đồng quản-trị (Conseil d'administration);

2 Nghe tờ trình của các ông Kiểm-khảo (Commissaires Censeurs);

3 Duyệt y tờ trình của Hội đồng quản-trị, tờ trình của các ông kiểm khảo, và khoản lỗ lãi (bilan) và các khoản chi thu từ 1er mai 1924 đến 30 Avril 1925;

4 Duyệt y các công việc của Hội-đồng quản-trị từ 1er Mai 1924 đến 30 Avril 1925;

5 Định tăng văn hội 4 400$ lên 4 800$;

6 Bầu thay mấy điều mới bị Hội;

7 Bầu lại Hội đồng quản trị về năm 1925 1926 và tinh lương Hội-trị;

8 Các việc vật.

Hội-đồng quản trị kính đạt.

Tối thứ hai 14 Décembre 1925
SONG PHỤNG KỲ DUYÊN
Giới xanh rớm khách mà đào.
Quất ra một rất chiêm-bao la-lùng.

Tối thứ ba 15 Décembre 1925
QUẦN-TỬ GIAO
Nên rằng chọn bạn mà chơi,
Đó phòng lưu lại thiệp đời khó thay.

BƯU-ĐIỆN THÊ-LỆ

Giá 0$50 và tiền cước gửi 0$ 20

Nếu gửi tiền trước về mua, không phải giả cước gửi

Gửi bán tại các hàng sách

Kính chúng cùng ngài biết, soạn-giả đã in xong tờ phú trương về các qui mới của thư từ và bưu-phiếu gửi sang Đại-pháp và các thuộc-địa Pháp.

Vậy ngài nào đã mua quyển Bưu-Điện Thê-Lệ rồi mà muốn lấy tờ phú trương xin viết thư về, sẽ gửi đi ngay.

Trần-hiền-Mưu
Chargé des Postes et Telegraphes
Hanoi gare

CÁO-BẠCH

Ông Capa chủ hiệu Vẻn-tài ở phố hàng Trống số nhà 102 có lời bố-cáo cho các quý-khách Annam biết rằng, đến ngày 25 Novembre ông sẽ có 6-tô chở hành-khách đi từ Nam-định đến Ninh-bình. Ô-tô chạy xuất ngày từ 6 giờ sáng đến 6 giờ tối đi từ gare về chợ Nam-định và từ gare về chợ Ninh-bình; tốt đỗ ở các gare ở Nam-định và ở Ninh-bình, tại có giấy chiếu hàng. Việc vận-tải này sẽ đỡ mỗi người Tây ở Nam định tiếng mỗi lối trăng hơn. Xin mời quý-khách chiếu cố.

Nay bố-cáo
Capa

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
Máy nói số 242

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn song bằng xi-măng. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vậy hiệu tôi muốn mong đông khách. Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

Mao-Seng kính cáo.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine

Giá 1$80 một hộp

新民書館
SÁCH DẠY LAM VĂN
(Thi bằng Sơ-học yếu-lược)

Soạn-giả: giáo-học Đoàn-duy-Thông. Giá mỗi quyển 0$20 Cước gửi 0$10. Sở phát-hành tại Tân Dân Thư-Quán, 29 Phố hàng Bông Đệm, Hanoi. Ai mua buôn nhiều, có trừ hoa-hồng.

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU:
NAM-HƯNG
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rẻ mới sang — Cái mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Mau mau kẻo hết hàng tốt.

ĐẸP, BỀN VÀ GIÁ HẠ
Nhiều và hơn Tây
3$50, 4$00 và 2$80
NGUYỄN-NGỌC-LINH
104, Rue du Chanvre, Hanoi
(Derrière le Théâtre Chine)
Bán buôn rất hạ
CASQUES EN LIÈGE
2$50 à 3$50

TELEPHONE N° 126 — Adr. Tél. MAGASRÉUNIS

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes
HANOI

Trong hết tháng Décembre

CÓ BÀY RẤT NHIỀU THỨ MỨT, KẸO

Dragées amandes fines	*Một nửa kilo:*	12 fr. 50
Chocolats fourrés Jacquin	*Một nửa kilo:*	20 fr. 00
Chocolat « Marquise de Sévigné »	*Một nửa kilo:*	30 fr. 00
Có các hộp kẹo rất đẹp Marquise de Sévigné.	Từ 25 fr. đến	250 fr. 00

Nougat de Montelimar — Sucre d'Orge — Confiserie fine — Pain d'Épices

Trên gác, bày đủ các thứ đồ chơi

ECRIT IDEALE N° 40

Rượu DUBONNET
là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

. BẮC-GIANG

Phát hỏa. — Đêm hôm 8 décembre 1925, một cái nhà tranh của bọn bảo-lập ở đồn-điền Liên-bộ, phủ Yên-thế đã bị hỏa tai, ngọn lửa lên cao ngất trời thế mà chỉ cháy nguyên một cái, là vì ông chủ đồn-điền đã hết tâm trông nom cho các người chung quanh chữa chạy. Nhưng trong sự dập lửa vùi than ấy, ta nên biết rằng người can đảm nhất là ông giáo Ng-văn Ấp, ông vốn là người can đảm có võ nghệ, nên trong lúc hỏa-tai bối rối đã liều mình cầm gậy nhảy lên mái nhà và làm cái nhà cháy ấy đổ xuống đất để cho người đứng dưới dễ tưới nước.

Thực đáng khen tài cái khí can-đảm của ông giáo.

X. lai cảo.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Cháy to. — Tại phố Nam-phố, gần sở Thương-chánh Phủ-Thọ, đêm hôm mồng bảy rạng ngày mồng tám tây, hồi hai giờ sáng, phát hỏa cháy tại chỗ giáp hai nhà tên Cò-Vinh và tên Him-Thược, thì không biết hoặc kẻ bất-lương nào rắp làm cháy để đến mà hôi của chăng, (ấy là cái đất Phủ-Thọ xưa nay vẫn thường có thói gian ác ấy).

Cháy trong hơn hai giờ đồng hồ mới thôi, là vì hết sạch cả một xóm, cả thảy mất hơn một trăm nóc nhà, trong số ấy có hai cái nhà gạch của một chú khách tên là Cầm-Thòong biệt hiệu là Gi-Lợi, thiệt hại hơn cả vì chủ nhà gạch chứa xếp đã nhiều hàng hóa, phần thì bông gạo thóc cùng các thứ tạp hóa nhiều lắm mà thấy cháy lại không chạy, nên có bao nhiêu đều ra tro cả, thiệt hại một mình nhà ấy đã đến hơn một vạn rồi, còn nhiều nhà nữa cũng hại bạc nghìn, là vì phố ấy là nơi buôn-bán gạo thóc sầm-uất xưa nay, còn những nhà không buôn bán gạo thóc thì tại làm ruộng vừa mới gặt cả xong, có bao nhiêu thóc lúa đều bị cháy sạch, lắm nhà coi bộ thảm tình quá. May không việc gì tới người cả, chỉ chết cháy mất mấy con lợn thôi.

Đám cháy này ước tính ra hại có đến ba vạn bạc.

Lại trưa ngày 8 décembre, tại làng Đại-Lư cũng cháy mất hơn 40 nóc nhà, và tại làng Trung-vực cũng cháy hơn mười nóc. Hai làng này đều thuộc về phủ Thọ-xuân cả, tuy cũng mất cả thóc lúa mới gặt về, song cũng không hại lắm.

Ước ao rằng quan sở-tại chịu khó lưu tâm đến dân tình thêm lên một chút mà thông sức cho dân xã nào cũng phải có một bọn đủ đồ để cứu hỏa, thứ nhất là làm một cái móc sắt rồi buộc vào một cái cán to và dài, khi phát hỏa thì móc vào cột nhà rồi buộng giây dài ra rồi túm vào mà kéo đổ xuống giỡ tất khắc đi như vậy, không bao giờ đến nỗi cháy cả làng cả xóm như đã nói ở trên này được. Sự đề-phòng như thế là của một ông quan cũng ở đây, thì đã được công hiệu lắm, không mấy khi mà cháy đến ba nhà, vậy sao lại không bắt chước; ví bằng quá cũng như tục-ngữ đã nói « cháy nhà hàng phố bằng chân như vại ». Ngán thay!

« Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng :

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tan đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là : Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán : 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, it lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giá rẻ cho nên giữ gìn thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến-động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hà-nội, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi

số 113, phố Khách, Haiphong

số 78, phố hàng Trống, Nam-định

Kính-cáo

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

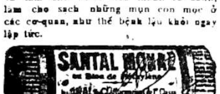
Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy giọt.

Giá tiền 0$90

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Hai sự rất ghê gớm ở bệnh lậu là...

Người ta đã có cách chữa rất công-hiệu là thuốc Santal Monal...

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

Hễ các ngài thấy trong mình mệt nhọc, xanh sao, yếu đuối, ăn không ngon và hay sốt-rét thì các ngài nên dùng ngay chớ ngần ngại, thứ

Rượu bổ của ông Bác-sĩ J. K. WATSON

Như thế thì các ngài đỡ phải tốn kém và lại chóng khỏi nữa

Giá bán : 2$25 một chai lít

1.20 chai nửa lít

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI

Cachou Lajaunie

là một thứ thuốc lâm cho dễ tiêu, khỏi ho và khỏi ngứa cổ

Cần cho những người hút thuốc lá. Chỉ có thứ thuốc đó là hay hơn, còn các thứ khác là giả cả.

Giá mỗi hộp là 0$10

Có bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền,

HANOI

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ để trị bệnh đau lậu... Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bệnh hết 231 người

SPÉCIALITÉS PEYRARD, PARIS

MẶT XẤU LÀM TRỞ NÊN MẤT GIÁ

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi, làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ! Bởi thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BÒ 1140

Trị bệnh đau xương và đau lưng

Thuốc Pilules Foster trị bệnh đau lưng và đau xương rất công-hiệu...

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là: Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá : 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI

CÒN GÌ THÚ BẰNG

TRƯỚC KHI ĂN CƠM

UỐNG MỘT CỐC

ANIS PERNOD

Giải khát và ngon cơm

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xà, Saigon, Phnom Penh.

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lãng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ELIXIR HISTOGÉNIQUE Thuốc nước . . . Giá: 1$25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE Thuốc hạt . . . Giá: 1.25

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghiẻ và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (ta thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . Giá: 1$30

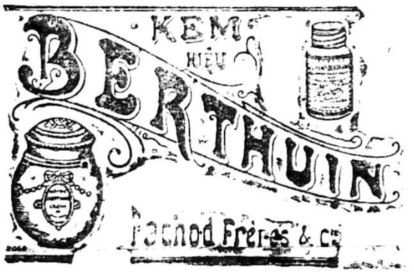
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . . Giá: 1$75

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản hiệu sẽ trả lời ngay

C. J. BONNET

là hiệu to lớn tốt hơn cả

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỆNH RÉT CHẾ RA BỞI CÁI THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc QUINA LAROCHE...

CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE phải uống từ một ly tới ba ly...

COMAR VÀ CÔNG-TY

Các hiệu bán thuốc hạng nhất tại Paris